

Zavod za varstvo
kulturne dediščine Slovenije

REDKA IN
DRAGOCENA
ZNANJA,
SPRETNOSTI IN
POKLICI

33. DNEVI EVROPSKE
KULTURNE DEDIŠČINE IN 11.
TEDEN KULTURNE DEDIŠČINE
23. 9.-7. 10. 2023

Dnevi evropske kulturne dediščine, Teden kulturne dediščine ter tema Redka in dragocena znanja, spretnosti in poklici

Nataša Gorenc, ZVKDS

Kulturni bazar
31.3.2023, Cankarjev dom

REPUBLIKA
SLOVENIJA

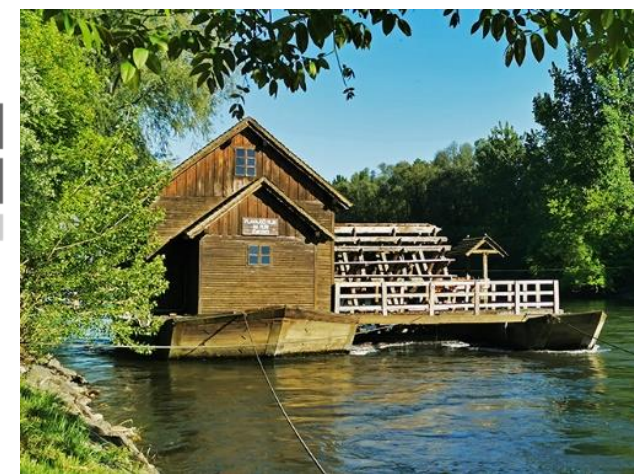
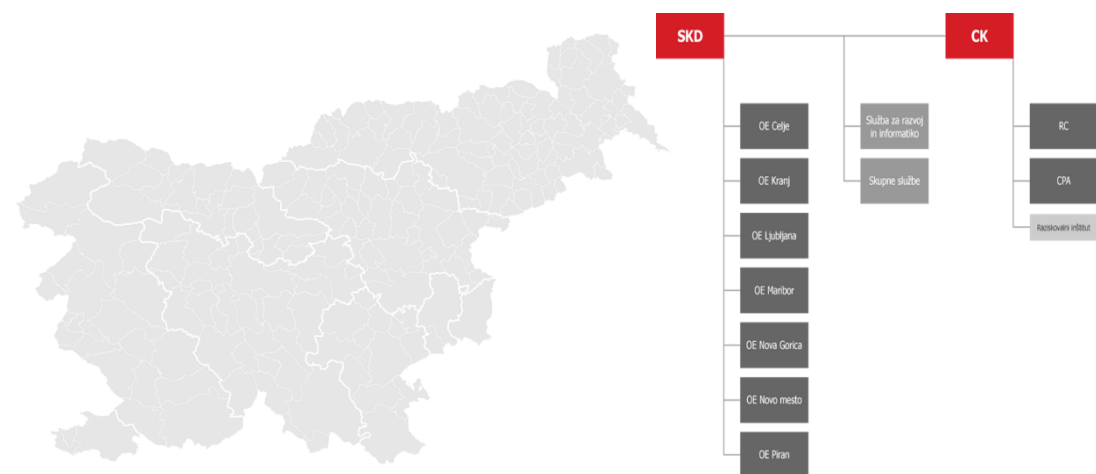
MINISTRSTVO
ZA KULTURO

MINISTRSTVO ZA VZGOJO
IN IZOBRAŽEVANJE

Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo

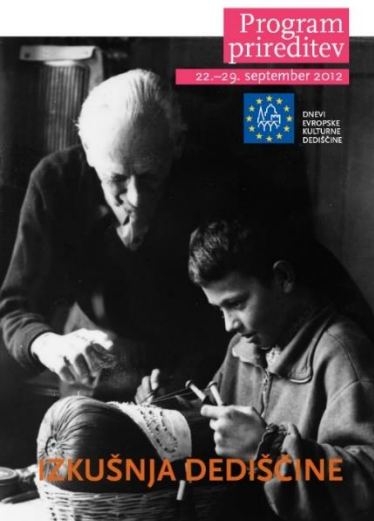

DNEVI EVROPSKE KULTURNE DEDIŠČINE

Doslednost in prilagodljivost upoštevanje skupnih načel sta skupni projekt Sveta Evrope in Evropske unije privedli v četrto desetletje neprekinjene aktivnosti. 48 sodelujočih držav, podpisnic Evropske kulturne konvencije, pri organizaciji *Dnevov* deluje po sprejetih smernicah:

- DEKD se prirejajo vsako leto jeseni (23. 9.-7. 10. 2023);
- odpirajo se vrata spomenikov, ki so sicer zaprta za širšo javnost;
- DEKD vključujejo obiske spomenikov, ki so sicer odprti za javnost pod pogojem, da gre za **dodatne dejavnosti**, kot so posebna vodstva, delavnice, koncerti, predstave, okrogle mize, simpoziji;
- vstop na dogodke je brezplačen ali je vstopnina znatno znižana;
- dogodki so usmerjeni k družinam in spodbujajo udeležbo otrok in mladih;
- vse države in lokalni organizatorji uporabljajo poimenovanje DEKD, logo DEKD in označijo prireditvena mesta z zastavo DEKD.

Celostna podoba DEKD 2012, tema: Izkušnja dediščine

TEDEN KULTURNE DEDIŠČINE

2012=**15** 2018=**170**

Nagovarjamo vzgojitelje in učitelje, naj kulturno in naravno dediščino poglobljeno **obravnavajo** v učnem procesu. Pri tem naj bodo **ustvarjalni**, naj popeljejo otroke **izven učilnic** in naj se povezujejo z dediščinsko stroko pri skupnih projektih.

*Celostna podoba DEKD in TKD 2014,
tema: Dediščina gre v šole*

Drugo področje naših aktivnosti pa je **spodbujanje** muzejev, galerij, arhivov, knjižnic in tudi društev, da pripravijo **posebne programe** za te ciljne skupine.

DNEVI EVROPSKE KULTURNE DEDIŠČINE in TEDEN KULTURNE DEDIŠČINE

Cilji, ki jih poleg skupnih evropskih uresničujemo v naši praksi:

- spodbujamo sodelovanje laične in strokovne javnosti pri prepoznavanju, promociji in izjemoma tudi pri obnovah kulturne dediščine;
- uporabljamo celovit pristop tako z vidika dediščine kot nedeljivega pojma kot tudi iz vidika delovanja človeka, ki za obravnavo dediščine razvija svojo ustvarjalnost na več področjih;
- težimo k povezovanju slovenskega kulturnega prostora onkraj meja Slovenije;
- vključujemo etnične skupnosti, ki živijo na območju Slovenije;
- z medinstitucionalnim in medresorskim povezovanjem skušamo zapolnjevati vrzeli, ki jih med nas postavljajo okvirji institucionalnega delovanja.

*Celostna podoba DEKD in TKD 2020,
[tema: Spoznaj? Varuj! Ohrani.](#)*

NAČELA

Vključevanje namesto izključevanja.

Iskanje sinergij namesto tekmovanja.

Vzpostavljanje dobrega odnosa.

Pravočasne priprave.

Ne obupamo zlahka!

*Celostna podoba DEKD in TKD 2019,
tema: [Dediščina#umetnost#razvedrilo](#)*

32 LET = 32 TEM = 32 ZGODB

- 1991 Dnevi odprtih vrat gradu Brdo pri Kranju
- 1992 Po poteh baročnih spomenikov v Sloveniji
- 1993 Po poteh rimskih vojakov v Sloveniji
- 1994 Po poteh ljudskega stavbarstva
- 1995 Zgodovinski parki in vrtovi
- 1996 Kulturna dediščina meniških redov
- 1997 Secesijska arhitektura v Sloveniji
- 1998 Srednjeveška mesta
- 1999 Kulturne poti
- 2000 Kulturne poti
- 2001 Arhitektura 20. stoletja
- 2002 Industrijska dediščina
- 2003 Arheologija
- 2004 Restavratorstvo in druga znanja
ter mojstrstva povezana z njim
- 2005 Nesnovna kulturna dediščina
- 2006 Gradovi, utrdbe in mestna obzidja

Praznovanja

— 25 let —

Dnevi evropske kulturne dediščine

26. 9. - 3. 10. 2015

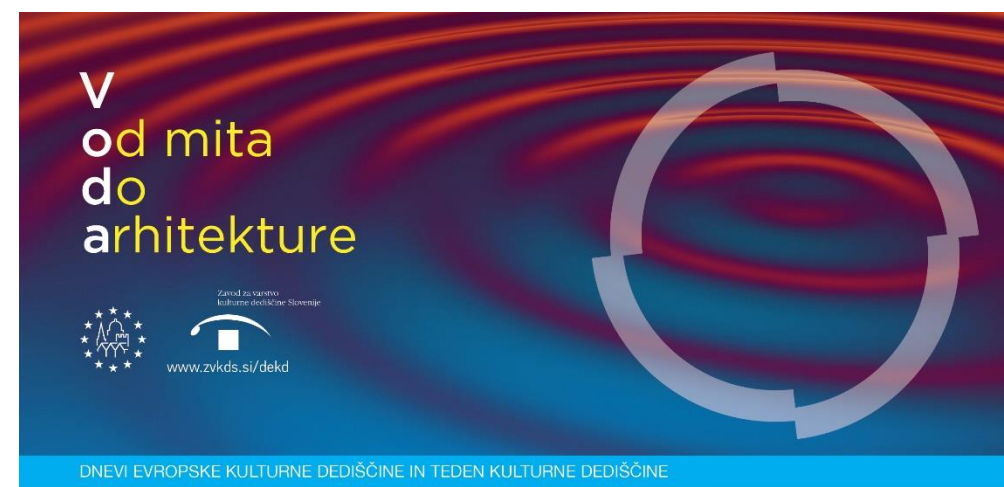
Teden kulturne dediščine

www.zvkds.si/dekd

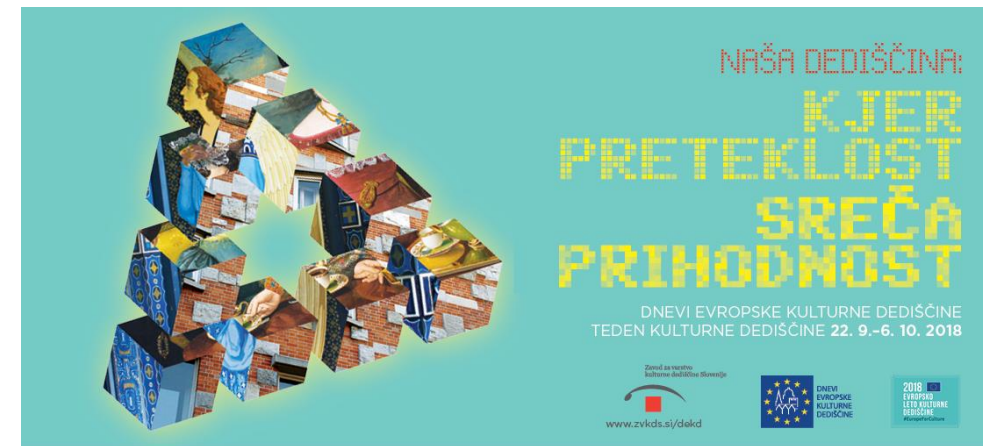
*Celostna podoba DEKD in TKD 2015,
tema: Praznovanja*

32 LET = 32 TEM = 32 ZGODB

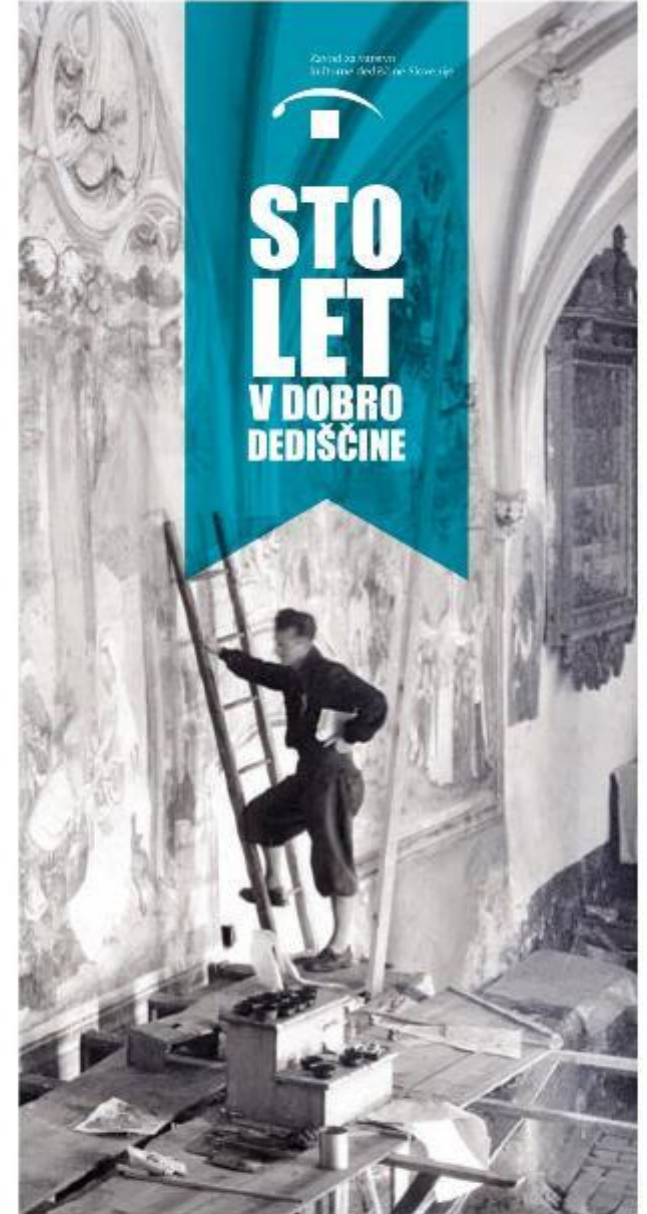
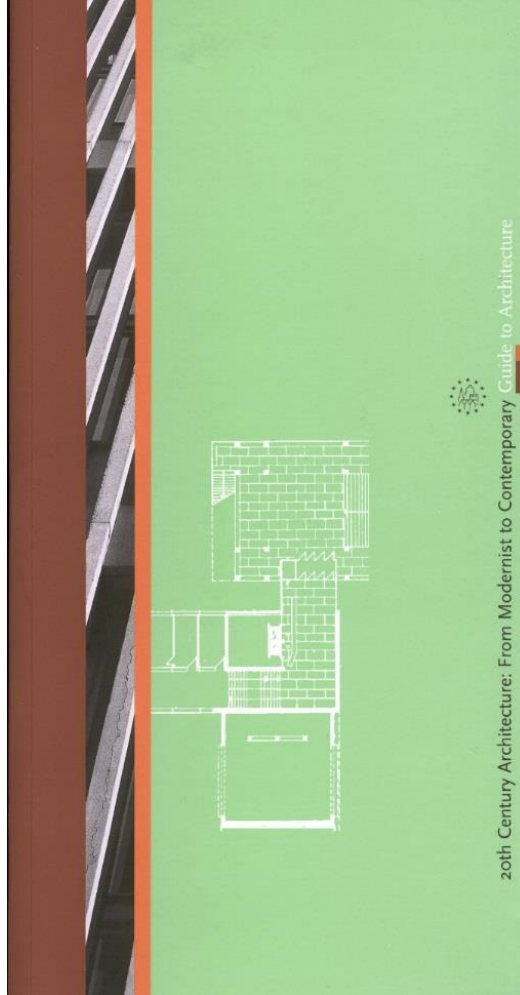
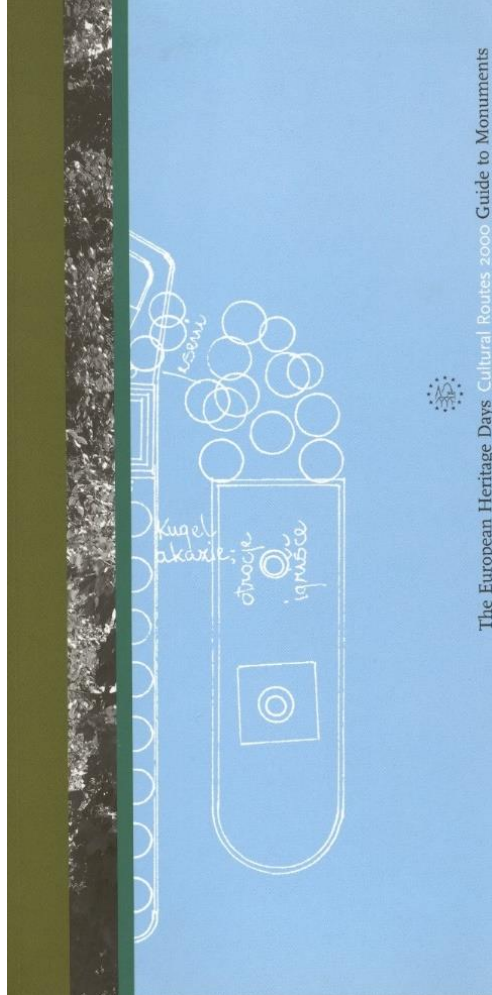
- 2007 Arhitekt Jože Plečnik
- 2008 Primož Trubar in njegov čas
- 2009 Dediščina, inovativnost in ustvarjalnost
- 2010 Kulturna dediščina in pomanjkanje
- 2011 Dediščinske skupnosti in prostovoljstvo
- 2012 Izkušnja dediščine
- 2013 Sto let v dobro dediščine
- 2014 Dediščina gre v šole
- 2015 Praznovanja
- 2016 Dediščina okoli nas
- 2017 Voda - od mita do arhitekture
- 2018 Naša dediščina: kjer preteklost sreča prihodnost
- 2019 Dediščina#Umetnost#Razvedrilo
- 2020 Spoznaj? Varuj! Ohrani.
- 2021 Dober tek!
- 2022 (Vz)trajnostna dediščina

Celostna podoba DEKD in TKD 2017, tema: Voda - od mita do arhitekture

Celostna podoba DEKD in TKD 2018, tema: Naša dediščina: kjer preteklost sreča prihodnost

Zbirka DEKD – 18 naslovov na spletu

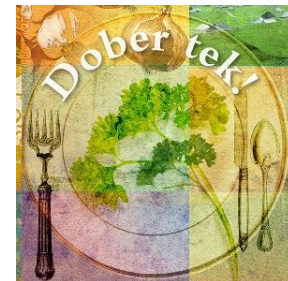
Naslovnica zadnje knjige iz zbirke Dnevi evropske kulturne dediščine.

V petindvajsetih letih je izšlo že osemnajst knjig, ki predstavljajo izbrane teme Dnevov evropske kulturne dediščine.

Program dela:

1. oktober-december: izbor teme, oblikovanje koncepta, oblikovanje celostne podobe, razpis MRED, okrožnica šolam in vrtcem, vabilo k sodelovanju
2. januar-marec: regionalna srečanja, KB, izbor MRED, izdaja potrdil, zasedanje SE
3. april-avgust: urejanje spletnega programa; materiali: brošure, plakati, zloženke, vabila,
4. september: tisk in distribucija materialov, obveščanje medijev, otvoritveni dan: Beltinci
5. november: objava utrinkov, vrednotenje, zaključno srečanje, razglasitev teme, nagrade MRED

Uporabniško ime *

Presledki so dovoljeni; razen pike (.), vezaja (-) ali podčrtaja (_), ločila niso dovoljena.

Elektronski naslov *

Veljaven e-naslov. Sistem bo vso e-pošto pošiljal na ta naslov. E-naslov ni javno objavljen in bo uporabljen le ob ponastavitvi gesla, e-novicah in obveščanju.

Ime in priimek *

Organizacija (ime in naslov) *

Občina *

Telefon *

CAPTCHA

d 4 e A G

Prepišite zgornjo kombinacijo črk in števil v spodnji obrazec *

Rok za oddajo prijav je 10. maj 2023

Prijava naj bo čim bolj popolna.

Polja označena z zvezdico (*) so obvezna.

Prijava dogodka, prireditve, dejavnosti ali projekta

Dogodek v sklopu *

- Dnevi evropske kulturne dediščine in Teden evropske kulturne dediščine: 22. september - 6. oktober 2018
- Evropsko leto kulturne dediščine: december 2017 - december 2018

Vnesite datum dogodka *

Datum

Format: 30.01.2019
Format: dd.mm.leto, primer: 19.4.2016

Vnesite datum konca dogodka *

Datum

Format: 30.01.2019
Format: dd.mm.leto, primer: 19.4.2016
V primeru, da prireditev traja en dan, ponovno napišite datum prireditve.

*
Vnesite uro dogodka

Primer: 09:00 ali 09:00-12:00. V primeru, da je predvidenih več ponovitev v enem ali več dnevih, to napišite v opisu dogodka.

Prikaži

Uredi

Webform

Dogodki bodo objavljeni do konca meseca junija 2023

[ZVKOS](#)[NAŠE DELO](#)[NASVETI ZA LASTNIKE](#)[PROJEKTI](#)[NOVICE](#)[E-KNJŽNICA](#)[BLOG](#)[KONTAKT](#)

Večje skupine obiskovalcev prosimo, da o udeležbi na dogodku obvestijo organizatorja, kjer dobijo tudi podrobnejše informacije.

Starostne skupine - Izberite -	Vnesite datum dogodka <input type="text"/>	Nesovna dediščina - Izberite -	Snovna dediščina - Izberite -
Kategorije - Izberite -	Izberite regijo - Izberite -	Iščite po naslovu <input type="text"/>	Leto -Leto -

Delavnica Spoznavanje kulturne dediščine, Cerkev sv. Helene na Gradišču pri Divači

Delavnico pripravlja Zavod za varstvo kulturne dediščine v sodelovanju s Parkom Škocjanske jame in OŠ Divača. Udeležijo se je učenci 7. razredov OŠ Divača. V sklopu delavnice otroci spoznavajo lokalno kulturno dediščino na primeru Gradišča pri Divači in cerkve sv. Helene. Predstavijo se jim srednjeveške poslikave z vsebinskega in tehnološkega vidika, zgodovina cerkve, osnove arhitekture, poklica restavratorja in konservatorja ter pomen poznavanja in ohranjanja kulturne dediščine.

SLAVNOSTNO ODPRTJE DNEVNOV EVROPSKE KULTURNE DEDIŠČINE IN TEDNA KULTURNE DEDIŠČINE 2022

V petek, 23. septembra, ob 11. uri se začnejo 32. Dnevi evropske kulturne dediščine (DEKD) in 10. Teden kulturne dediščine (TKD) v Sloveniji. Med 24. septembrom in 10. oktobrom 2022 se bo na temo (Vz)trajnostna dediščina zvrstilo več kot 350 dogodkov v 150 krajih širom Slovenije in v zamejstvu. Osrednji dogodek slovesnosti 23. septembra v Narodnem muzeju Slovenije bo odprtje razstave *Vaš Plečnik* +

Zaključno srečanje DEKD in TKD 2022 ter zaključni dogodek Erasmus+ projekta INSITES

Zaključno srečanju 32. Dnevorov evropske kulturne dediščine in 10. Tedna kulturne dediščine ter zaključni dogodek Erasmus plus projekta INSITES je 23.

27.11.2022

OBNOVA POLKEN MARIBORSKEGA GRADU (POKRAJINSKI MUZEJ MARIBOR)

Dijaki so sodelovali pri brušenju in obnovi dotrajanih lesenih polken mariborskega gradu Pokrajinskega muzeja Maribor.

14.11.2022

Razstava "Sledi moje knjižnice"

V Vitrinah ustvarjalnosti Mestne knjižnice Izola si si obiskovalci ogledali razstavo z naslovom »SLEDI MOJE KNJIŽNICE«.

»S hmeljkotom po hmeljski poti«

»S hmeljkotom po hmeljski poti« V petek, 30. septembra 2022 je bila v Vrtcih občine Žalec, v enoti Žalec I., zaključna prireditev v okviru sodelovanja projekta 32

Razstava "Izola in morje"

Na stenah ustvarjalnosti Mestne knjižnice Izola so obiskovalci občudovali razstavo slikarskih platen z naslovom »IZOLA IN MORJE«, ki jo je pripravil izolski umetnik, modelar in

Ovrednotenje Dnevov evropske kulturne dediščine (DEKD) in Tedna kulturne dediščine (TKD) 2022: (VZ)TRAJNOSTNA DEDIŠČINA

OBRAZEC ZA VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNE ZAVODE

V primeru, da ste organizirali več dogodkov, navedite za katere dogodke izpolnujete obrazec, sicer vas lepo prosim, da izpolnete za vsak dogodek nov obrazec.

VAŠ ELEKTRONSKI NASLOV:

Odstavek

Besedilo vprašanja z dolgim odgovorom

Obvezno

Ljubljana, oktober 2021

Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, koordinator vseevropskega projekta
Dnevi evropske kulturne dediščine za Slovenijo in nacionalnega projekta
Teden kulturne dediščine, izdaja potrdilo o sodelovanju.

Ime in Priimek

Enota vrtec Sonček Semič

je sodeloval/a pri

Dnevi evropske kulturne dediščine in Tednu kulturne dediščine 2021:
Dober tek!

Izvajal/a je enoletno delo z otroci, skladno z b.) 4. alinejo 17. člena, Pravilnika o
napredovanju zaposlenih v vzgoji in izobraževanju v nazive (Ur. l. RS, št. 54/02,
123/08, 44/09, 18/10 in 113/20).

Ljubljana, oktober 2021

Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, koordinator vseevropskega projekta
Dnevi evropske kulturne dediščine za Slovenijo in nacionalnega projekta
Teden kulturne dediščine, izdaja potrdilo o sodelovanju.

Ime in Priimek ali Organizacija ali oboje

je sodeloval/a pri

Dnevi evropske kulturne dediščine in
Tednu kulturne dediščine 2021:
Dober tek!

z izvedbo dogodka

Dnevi odprtih vrat, predavanji z naslovom Judovska kuhinja v Stari zavezi in
vsakdanjku in Judovska praznična miza: ob šabatu in drugih praznikih).

29. DNEVI EVROPSKE KULTURNE DEDIŠČINE in 7. TEDEN KULTURNE DEDIŠČINE
28. september–12. oktober 2019

Kulturna dediščina je nenadomestljiva vrednota.
Skrb za njeno ohranjanje in varovanje je skrb vseh nas.
S svojimi dejanji ste dokazali, da nam jo pomagata ohranjati.
Zato podeljujemo

Priznanje

Prometni šoli Maribor

za uspešno sodelovanje v okviru
Dnevov evropske kulturne dediščine in Tedna kulturne dediščine.

Janez Kromar
v. d. generalnega direktorja
Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

mag. Zoran Poznič
minister za kulturo

30. DNEVI EVROPSKE KULTURNE DEDIŠČINE in 8. TEDEN KULTURNE DEDIŠČINE
26. september–10. oktober 2020

Kulturna dediščina je nenadomestljiva vrednota.
Skrb za njeno ohranjanje in varovanje je skrb vseh nas.
S svojimi dejanji ste dokazali, da nam jo pomagata ohranjati.
Zato podeljujemo

Priznanje

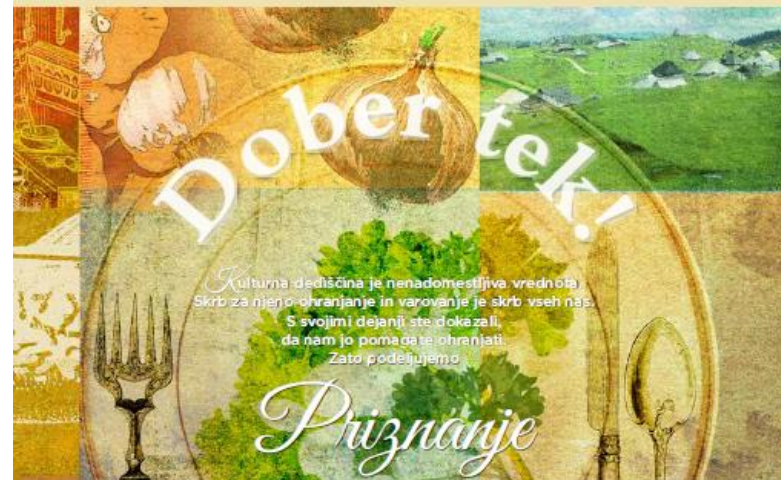
Zvezi Slovencev na Madžarskem

za uspešno sodelovanje v okviru
Dnevov evropske kulturne dediščine in Tedna kulturne dediščine.

Jernej Hudolin
generalni direktor
Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije

31. DNEVI EVROPSKE KULTURNE DEDIŠČINE in 9. TEDEN KULTURNE DEDIŠČINE
25. september–9. oktober 2021

Območni Obrtno-Podjetniški zbornici Ajdovščina

za uspešno sodelovanje v okviru
Dnevov evropske kulturne dediščine
in Tedna kulturne dediščine.

Jernej Hudolin
generalni direktor
Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije

DEKD in TKD 2022 V ŠTEVILKAH

400 dogodkov v 170 krajih v Sloveniji,
Italiji (10) in na Madžarskem (2)

476 organizacij

46 vrtcev

85 osnovnih šol

17 srednjih, poklicnih šol in gimnazij

4 fakultete

2 varstveno delovna centra

24 knjižnic

43 muzejev, galerij, arhivov

89 društev

74 zavodov

7 turističnih organizacij

12 občin

5 krajevnih skupnosti

5 župnij

63 drugih organizacij

VZTRAJNOSTNA

DEDIŠČINA

Zavod za varstvo
kulturne dediščine Slovenije

DEKD in TKD 2022 V ŠTEVILKAH

107 poročil vzgojno-izobraževalnih zavodov

95 poročil muzejev, javnih zavodov, knjižnic, društev, ...

202 poročil = 50%

**21.000 otrok in mladih
1.500 mentorjev
21.500 obiskovalcev**

VZTRAJNOSTNA

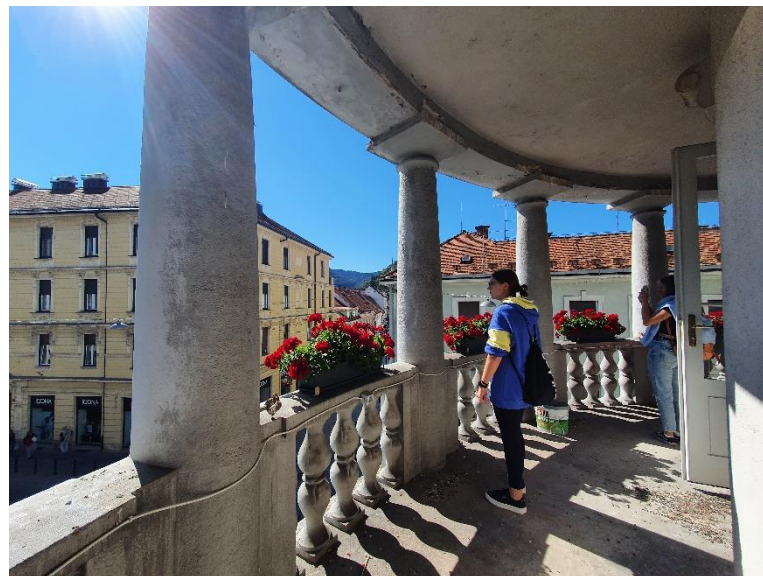

DEDIŠČINA

Zavod za varstvo
kulturne dediščine Slovenije

Odprtje in DEKD in TKD 2022: razstava Plečnik in jaz ustvarjalno, izvirno in z mladostnim pridihom predstavili Plečnikovo dediščino

Zaključno srečanje DEKD in TKD 2022

Mestni muzej Ljubljana, 23. november 2022

Dnevi evropske kulturne dediščine 2022

Novice

Faces of Intangible Cultural Heritage

In the Context of EHD Themes in Slovenia

Nataša Gorenc and Milena Antonić

Institute for the Protection of Cultural Heritage of Slovenia

Meeting of the EHD National Coordinators

3rd and 4th November 2022 - online

European Heritage Days Stories

The Call for European Heritage Days Stories intends to identify the European Dimension of heritage sites and heritage work undertaken by the communities in Europe. It refers to past or existing stories that communities would like to share and potentially develop into a project to further contribute to their communities. The Call for European Stories was launched as an activity of the European Year of Cultural Heritage 2018, the successes of which it now aims to build on, and supporting the European Framework for Action on Cultural Heritage, adopted in December 2018 to secure the long term impact of the European Year of Cultural Heritage. In the framework of the joint vision of shared European values, the Call is also open to the EU Prize for Cultural Heritage/Europa Nostra Award winners and the European Heritage Label sites.

10 projektov
10.000€
zaključek
razpisa
28.2.2023

[Share your story](#)

[Terms and Conditions](#)

Recently awarded Stories

[More awarded stories](#) →

www.europeanheritagedays.com/Story

2022 Year

A walk through the Valencia of the humanist Luis Vives

📍 Spain

Tangible Intangible

2022 Year

Writings of Memory

📍 Slovenia

Intangible Digital

2022 Year

Strawberry fields in Jūrmala

📍 Latvia

Intangible

2022 Year

Craftsmen community in the medieval town of Škofja Loka

📍 Slovenia

Tangible Intangible

Zgodbe Dnevov evropske kulturne dediščine/ European Heritage Days Stories:

Pobude

2018: Moja Ljubljana: Ljubljana, reka, ki povezuje

2019: Idrija 2020: Kako mladi nadgrajujejo kulturno dediščino

2020: Muzej za Idrijsko in Cerkljansko, Bolnišnica Franja:
Bolnišnica Franja, skriti dragulj Evrope

2022:

Rokodelski center DUO Škofja Loka: Rokodelska skupnost v
srednjeveški Škofji Loki

Zavod Dobra pot: Zapisi spominov

Hiša, društvo za ljudi in prostore: Festival sprehodov

Vseevropski natečaj Mladi raziskovalci evropske dediščine

Young European #HeritageMakers Competition 2021

**Zmagovalci na evropskem nivoju v starostni kategoriji 7-11 let
in 1. mesto na državnem izboru v kategoriji 7-11 let:**

učenci Podružnične šole Vrtovin, Osnovna šola Dobravlje: **Valentin Rodman, Eva Vodopivec, Gregor Čermelj, Jaka Pirjevec, Oljana Gjota, Žiga Lozar, Miha Pirjevec, Neja Podgornik, Adelina Zorzut, Nika Širok, Aleks Majnik, Leo Nastovski, Kevin Živec Lozar, Klara Feuče, Anže Lozar, Nik Petre, Niko Breclj, Kris Živec Lozar, Nina Rupnik, Stella Humar, Ian Feuče, Gal Humar, Filipa Mužina, Ivana Capuder;**
mentorici **Polona Žorž in Tanja Maver Jamšek.**
www.europeanheritagedays.com/node/337423

**Zmagovalec na evropskem nivoju v starostni kategoriji 12-17 let
in 1. mesto na državnem izboru v kategoriji 12-17 let:**

dijak **Nik Škorjanec**, Gimnazija Slovenske Konjice;
mentorica: **mag. Aleksandra Boldin.**
www.europeanheritagedays.com/node/337261

Mladi raziskovalci evropske dediščine 2022/23

Natečaj Mladi raziskovalci evropske dediščine je evropsko tekmovanje, namenjeno skupinam otrok in mladostnikov. Osnovni namen natečaja je spodbujanje mladih k ustvarjalnemu raziskovanju, odkrivanju, spoznavanju in razumevanju kulturne dediščine v lokalnem in širšem evropskem prostoru. Natečaj mlade spodbuja k razumevanju pojma dediščina in k temu, da izrazijo svoja stališča o dediščini ter jih ustvarjalno predstavijo preostalemu svetu.

Kako lahko sodelujete?

Prvi korak: Organizirajte dejavnost s skupino mladih v starostnih kategorijah 6-10 let (rojeni med letoma 2011 in 2016) ali 11-17 let (rojeni med letoma 2005 in 2010). Mentorji so ključni za uspešno izvedbo natečaja; otroke in mladostnike vodijo skozi celoten proces, vendar pri tem nikoli ne pozabijo, da je cilj prisluhniti razmišljanju in dožemanju mladih na temo dediščine.

Drugi korak: Načini sodelovanja so različni. Snemajte, pišite, rišite, iščite ustvarjalne rešitve in pripravite:

- videozapis, dolg do 5 minut;
- fotografijo, sliko, risbo ali drugo vizualno upodobitev z opisom, ki ni daljši od 800 besed.

Tretji korak: Naložite izdelek svoje skupine na spletno stran EDH <https://www.europeanheritagedays.com/Young-European-Heritage-Makers>, ki je dostopna med 15. avgustom in 31. decembrom 2022. Pred objavo na spletu dela potrdi nacionalni koordinator.

Januarja 2023 bo nacionalna komisija izbrala najboljše delo v vsaki od starostnih skupin, obe izbrani deli pa bosta nato zastopali državo na evropski ravni tekmovanja. Evropska komisija bo februarja 2023 izbrala pet skupinskih del v obeh kategorijah in jih nagradila. Zmagovalci obeh starostnih kategorij natečaja Mladi raziskovalci evropske dediščine bodo imeli možnost svoje izdelke predstaviti na spletni podelitvi nagrad marca 2023.

Vseevropska tema je **TRAJNOSTNA DEDIŠČINA**, ki zajema vse vidike dediščine in vabi, da se pridružite natečaju. Veselimo se vaših originalnih in ustvarjalnih pristopov k dediščini!

MLADI RAZISKOVALCI EVROPSKE DEDIŠČINE

Letošnja tema se navezuje na lansko temo, (Vz)trajnostna dediščina. S temo se pridružujemo širši evropski skupni temi Living heritage – Nesnovna kulturna dediščina.

Osredotočali se bomo na tiste kategorije nesnovne kulturne dediščine, ki po Konvenciji o varovanju nesnovne kulturne dediščine vključujejo: tradicionalne obrti in gospodarske veščine ter znanja in prakse o naravi in svetu.

Izpostaviti želimo dejstvo, da redka in dragocena tradicionalna znanja, spretnosti, obrti in poklici, izginjajo.

Tradicionalne veščine in znanja so zagotovo ključnega pomena za ohranjanje naše identitete.

SKODLARSTVO

SLAMNIKARSTVO

SLAMOKROVSTVO

PEČARSTVO

TESARSTVO

IZDELOVANJE DRAŽGOŠKIH KRUHKOV

KOVAŠTVO

IZDELOVANJE TRNIČEV

STEKLOPIHAŠTVO

TRADICIONALNO LONČARSTVO

PLETARSTVO

DEKD in TKD 2022: Števanovci, Porabje: Lončarska delavnica

Poglavja v publikaciji Nesnovna kulturna dediščina: viri znanja, zdravilstvo (ljudska in alternativna medicina, ljudska veterina), znanje o rastlinskem in živalskem svetu ter vremenu, tehnično znanje (znanje: o mlinarskih mehanizmih in pogonih, o izrabi vodnih pogonov, o obdelavi kovine in stekla, o vodi, izumiteljstvo, obrtniška znanja in spretnosti, znanja o gradivih, znanja in izkušnje – izzivi za sodobno konservatorstvo), znanje in vedenje o prostoru.

SEZNAM ROKODELSKIH PANOG, predlog Zakona o ohranjanju in razvoju rokodelstva

1. Apneničarstvo
2. Barvanje in krašenje velikonočnih jajc
3. Bičarstvo
4. Čoklarstvo
5. Čevljarstvo
6. Čipkarstvo
7. Dežnikarstvo
8. Glasbilarstvo – izdelovanje glasbil
9. Intarzerstvo in rezbarstvo
10. Izdelovanje cvetja iz papirja in drugih gradiv
11. Izdelovanje cvetnonedeljskih butaric
12. Izdelovanje čolnov drevakov
13. Izdelovanje igrač
14. Izdelovanje lesenih črk
15. Izdelovanje izdelkov iz cvetja, dišavnic in zelišč
16. Izdelovanje krpank
17. Izdelovanje lutk
18. Izdelovanje mila in naravnih izdelkov za nego telesa
19. Izdelovanje polsti
20. Izdelovanje pripadnostnih kostumov
21. Izdelovanje pustnih mask in oprav
22. Izdelovanje trniča
23. Kaligrafija
24. Kamnoseštvo (umetnostno kamnoseštvo in brusaštvo)
25. Klesanje črk v kamen
26. Klekljarstvo
27. Klobučarstvo (in modistovska obrt)
28. Kolarstvo
29. Kotlarstvo
30. Kovaštvo (žebjarstvo)
31. Krojaštvo in šiviljstvo
32. Lesostrugarstvo
33. Lončarstvo
34. Medičarstvo (lectarstvo in svečarstvo)
35. Mizarstvo
36. Nožarstvo
37. Oblikovanje keramike
38. Oglarstvo
39. Opekarstvo
40. Pasarstvo
41. Pečarstvo
42. Peka bogoslužnih oblatov
43. Piparstvo
44. Pletarstvo
45. Pletnarstvo – izdelovanje pleten
46. Pletilstvo
47. Poslikavanje panjskih končnic
48. Predilstvo (predenje na kolovratu)
49. Ročna izdelava papirja
50. Ročno knjigoveštvo
51. Sedlarstvo in jermenarstvo
52. Sitarstvo (žimarstvo, ščetarstvo)
53. Skodlarstvo
54. Skrilarstvo
55. Slamnikarstvo
56. Slamokrovstvo
57. Slikanje slik na steklo
58. Sodarstvo
59. Steklarstvo
60. Suhorobarstvo
61. Svilarstvo (in svilogojstvo)
62. Tapetništvo
63. Tesarstvo
64. Tiskarstvo – tisk s pomičnimi črkami
65. Tkalstvo
66. Umetniško livarstvo
67. Usnjarstvo in krznarstvo
68. Veziljstvo
69. Zlatarstvo
70. Zvončarstvo

Zanimiva in pomembna tema!

Zelo dobra tema.

Lepo, že imamo idejo, kako jo predstaviti.

Sodelovanje z umetniki, oživljanje rokodelskih veščin,
izmenjava dobrih praks.

Odlično, bomo zraven!

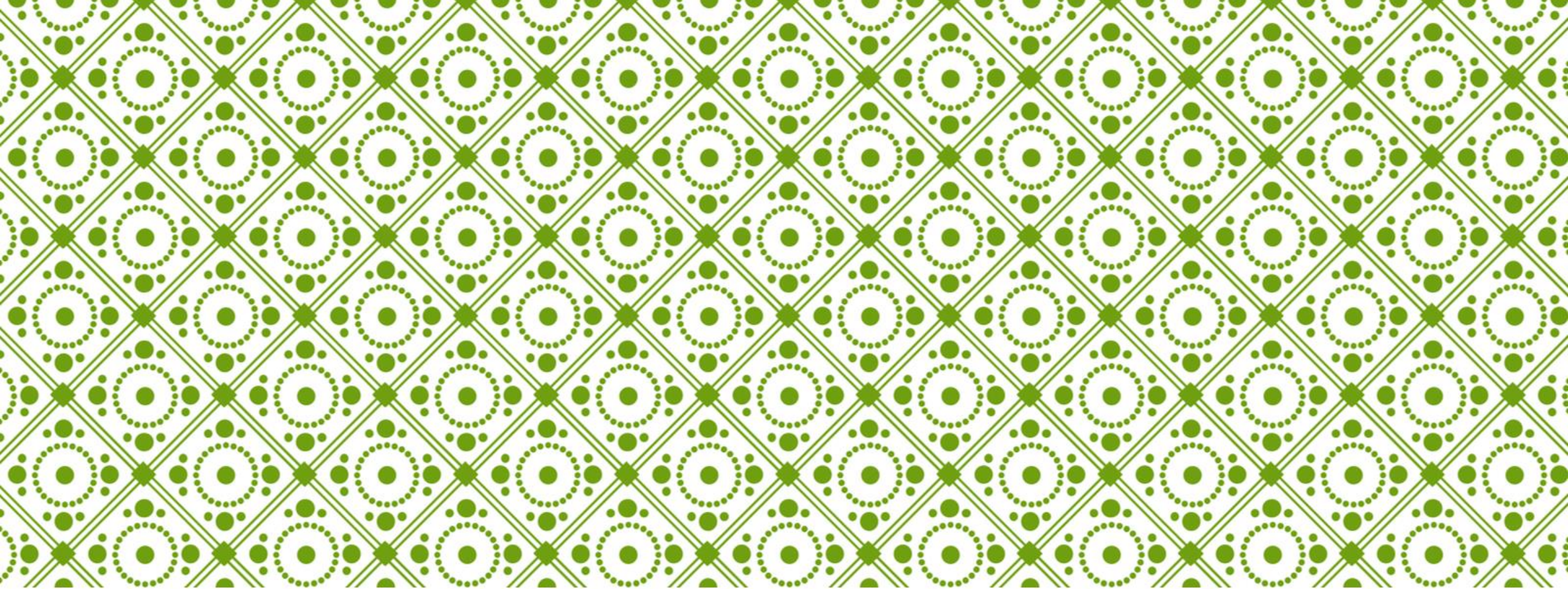
Odlična tema! In vesela sem, da imamo v občini še veliko posameznikov in društev, ki ta znanja ohranjajo, zato se že veselim sodelovanja.

Odlična tema! Znotraj zgoraj navedenih organizatorjev že snujemo program celoletnih aktivnosti, ki bodo utemeljene na tej tematiki. Navezujoč na solinsko dediščino smatramo izbrano temo kot odlično izhodišče za poudarjanje njenega pomena in ogroženosti.

Zavod za varstvo
kulturne dediščine Slovenije

REGIONALNO SREČANJE
DNEVOV EVROP. KULT. DEDIŠČINE IN TEDNA KULT.
DEDIŠČINE
ZAKAJ IN KAKO OHRANITI DRAGOČENA
ROKODELSKA ZNANJA IN VEŠČINE

Jelka Pšajd, etnologinja
Pomurski muzej Murska
Sobota

Pokrajinski muzej Ptuj –
Ormož, 21. 3. 2023

POJMI

ROKODELSTVO: sopomenka za domačo obrt; danes se pojem spet uporablja za obrtne dejavnosti, ki izvirajo iz dediščine

DOMAČA IN UMETNA (danes UMETNOSTNA) OBRT: ponovitev dediščine rokodelstva, raznovrstna sodobna unikatna in maloserijska dejavnost; vrsta gospod. dejavnosti, ki jih nosilci opravljajo sami, v družini ali s sodelovanjem v svojem bivalnem okolju ali posebnih delovnih prostorih

DOMAČA DEJAVNOST/DELAVNOST: gospodarske dejavnosti na podeželju, pri katerih si kmet ali kdo drug sam s svojo družino izdelava potrebne predmete in opremo, to ni delo za plačilo, kar naj bi veljalo za domačo obrt

OBRT: izdelovalna, predelovalna ali storitvena gospod. dejavnost, ki jo sestavljajo obrtne panoge, nosilci so strokovno usposobljeni posamezniki (mojstri), s pomočniki in vajenci; delo je ročno, s sodobnimi orodji in stroji

kič

serijska industrijska izdelava

blago je vir dobička

nadomestek za umetnostno kulturo, pomanjkanje umetnosti

bleščeč videz cenениh izdelkov

odsotnost kvalitete, gre za kvantiteto izdelka

za potrebe trga se razvije tudi ročna proizvodnja kiča, ki pa je vedno tudi serijska in šablonska

kič ne zahteva aktivnega sodelovanja posameznika/izdelovalca ali občinstva/gledalca/kupca

kičasti izdelki so narejeni za široko občinstvo z osvojenimi vzorci sentimentalnih motivov (iz nacionalne zgodovine, religiozne, lovske ...)

KAJ DA rokodelskemu IZDELKU (UMETNOSTNO) VREDNOST?

ročno delo – dolgotrajnejši postopek

naravni materiali

zahtevnost dela (potrpežljivost, estetika, dolgotrajnost)

izvirnost, drugačnost, enkratnost

upoštevajoč in izhajajoč iz lokalnih posebnosti, tradicije

izhajajoč iz posameznika, iz sebe, ne pa slediti potrebam množice (drugo je izdelek za trg, za preživetje/eksistenco, ki jih je potrebno ločiti od kvalitetnih/umetnostnih)

odsev realnosti, brez sentimentalnosti

črpati iz tradicije, vendar se znati prilagajati sodobnosti – po meri človeka in njegovih potreb

uporabnost predmeta/izdelka, ne samo praholovec

SECESIJA

Secesija velja za enega **najbolj izvirnih in svežih slogov v zgodovini umetnosti**.

Celostna umetnina kot taka, naj bi bila neločljivo povezana tako z življenjem svojega avtorja kot z družbenozgodovinskim kontekstom, v katerem nastaja.

Umetnostni slog se najbolj razbohoti med leti 1890 in 1914 na področju likovnih umetnosti, arhitekture, **oblikovanja in umetne obrti**.

Istočasna uporaba tradicionalnih in novih materialov, pogostoma v **izvirnih kombinacijah** in z novimi načini gradnje.

Popolno upoštevanje skladnosti med strukturo, prostorom in namembnostjo.

Dekoracije sledečih vrst:

- a) posnemanje naravnih oblik, predvsem živalskih in rastlinskih, ki pogostoma prehajajo v abstraktne oblike,
- b) **uporaba motivov** klasičnih, srednjeveških ali **starinskih obrti**.

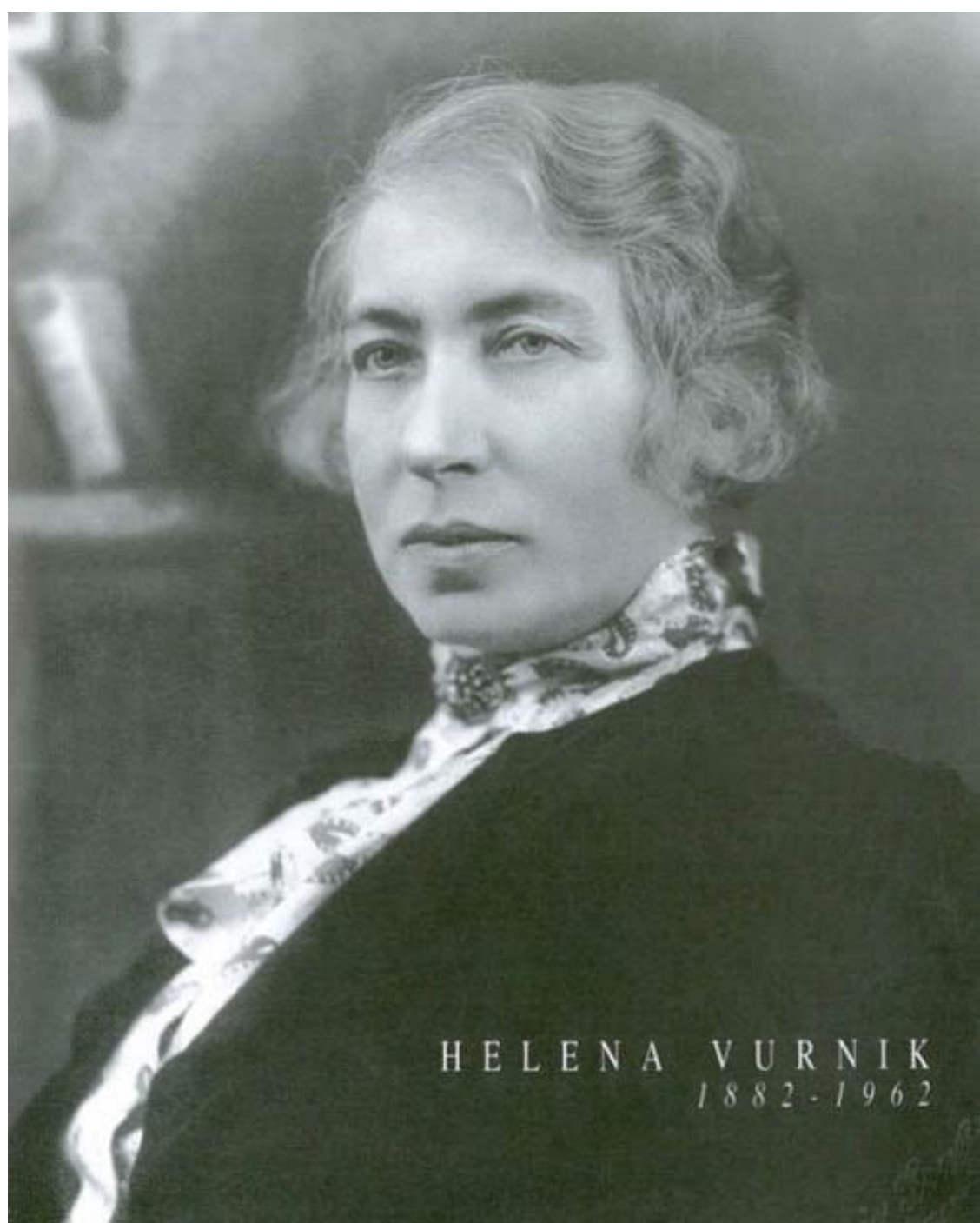

Helena (Kottler) Vurnik 1882–1962

Vurnik Helena r. Kottler, slikarka in dekoraterka, rojena 26. sept. 1882 na Dunaju, umre 4. apr. 1962 v Radovljici. Nov. 1913 se je por. z arh. Ivanom Vurnikom, 1915 sta se preselila v moževo r. hišo v Radovljico, febr. 1919 v Lj.

Risala je vinjete, številne ovitke.

Paramentika – predlog, vzorcev, osnutkov za umetno vezenje, za liturg. oblačila (izdelovale šol. sestre v Mb), zastave, cerkv. bandera, obdelava kovin (okras zvonov v Trnovem, na liturg. posodju), emajlirani okraski na tabernakljih, monštrancah je zlasti po 1923 zelo veliko. Z možem je delala ornat škofa Jegliča; izveden je v nar. barvah in prepreden z zlatimi nitmi (na medn. razst. 1938 v Berlinu prejela diplomo in plaketo).

Helena (Kottler) Vurnik 1882–1962

Izjemen poudarek na dekorativnosti

Velikopotezna dekoraterka

Umetnoobrtni izdelki

Uporabnost/uporabni izdelki/cerkveni – sakralni izdelki

Potrjevanje slovenske identitete, navdihnjena v ljudskem izročilu

Za predico je bila model Franja Dežman, ženska z avbo; študija za alegorijo bančnega poslovanja s sejalcem in žanjico – vlagaj, da boš žel

Stilizacija oblik in razkošnost geometrijskih vzorcev v močnih in zelo osebnih barvnih kombinacijah na obstoječi poslikavi pomeni nadaljevanje secesijske dekoracijske kulture v elegantno različico art decoja

Plečnikova veličina - lončarstvo

k sodelovanju je pritegnil
in želel imeti domače
lončarje in rokodelce
ni podiral starega („kar so
stari dobrega in
kvalitetnega naredili, ne
podiram”); staro cerkev je
v celoti vključil v
kompozicijo – staro ladjo
uporabil za predverje novi
cerkvi – element kmečke
stavnine dediščine – trnac

So Plečnikove predloge skic vplivale na to, da so črno žgane amfore postale odlično prodajno blago trgovskega ljubljanskega podjetja Dom?

Vaze so Plečnikove

Amfore se niso delale pred letom 1960, po Plečniku so se delale

Stari Freyer je prevzemal izdelke, ni imel skic

Robert Freyer je risal med leti 1950-1970 skice za lončevino

Plečnik – R. Freyer (lectar, lectarija) – po vojni nacionalizacija lectarije – nastanek Doma – Freyer se zaposli kot glavni referent za izdelke domačo in umetnostno obrti – poznal je Plečnikovo delo v Bogojini - terensko delo, stik z lončarji – naročila, potrebe trga – Dom množično prodaja amfore in lončevino v Jugoslavijo, Ameriko

opomba: prej ni bilo potreb po okrasnih vazah, lončarji so delali uporabno lončevino (posodo, igrače)

Franc Bauman, Tešanovci, sedemdeseta (?) leta 20. stol.

Kaj trenutno lahko mi storimo

Kupujemo tradicionalne kvalitetne slovenske/domače/lokalne rokodelske izdelke

Kupujemo izdelke domačih/mladih oblikovalcev, ustvarjene na temeljih slovenske tradicije

V muzejih video in avdio dokumentiramo izginjajoče veščine:

85 enot posnetega/dokumentiranega materiala

Video dokumentiranje znanj, praks, veščin, rokodelstva V pmms 2004–2023

Pomurje, Porabje:

okraševanje velikonočnih jajc: 2x, [zdravljenje zvörkov: 2x \(Romi, Goričanci\)](#), čevljarstvo, pletenje košare iz šibja: 2x, pletenje cekra iz ličja, pletenje plastičnega cekra, [piskrovezec](#), peka in kuha različnih jedi in pogač, kruha: 2x, izdelava rož iz krep papirja, s kovinskimi modeli in okrasja za gančki majoš: 3x, lončarstvo (izdelava dveh izdelkov in žganje v peči): 2x, [pletenje vencev iz zelenja/meteka/žingerla](#), [vezenje mašniškega plašča za novomašnika](#), graviranje nagrobnikov, [molitev rožnega venca v prekmurščini](#) s škofom Smejem, klepanje kose, ročna molža: 2x, kovač, kolar, tkalka

46 dokumentiranih veščin

Nepopolno: izdelava klopotca, vezenje, izdelava košare, redukcijsko žganje, plesi na Kobilju, izdelava brezove metle, predenje

Obsotelje, Pohorje in Kozjak, Osrednje Slovenske gorice:

pletenje vencev za cerkv. praznik: 2x, [izdelava šintlov](#), pokrivanje strehe s [šintlji](#), izdelovanje grabelj, izdelovanje brezovih metel, [delo v pruhu/kamnolomu](#), pletenje vencev za cerkv. praznike: 2x, klepanje kose, znanje o gozdarstvu/delo v gozdu: 2x, peka in kuha različnih jedi in pogač: 23x, žganjekuha, [ročno kopanje groba](#), ročna košnja v strmini, [strojna izdelava nagrobnikov iz tonalita](#)

39 dokumentiranih veščin

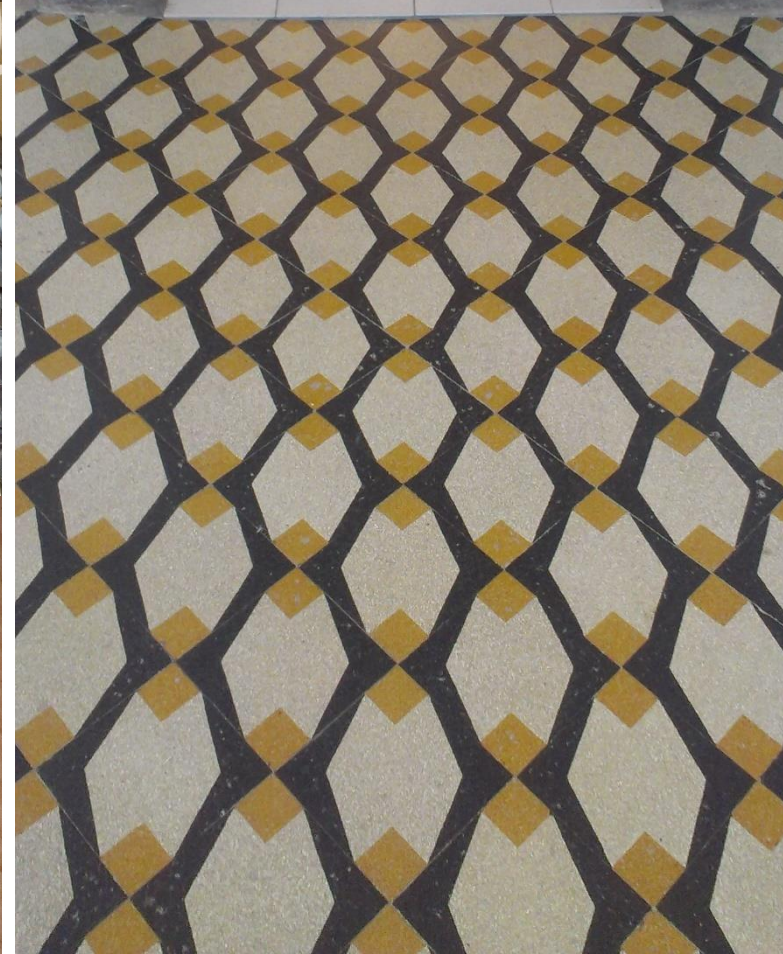

Kaj je to stavbna dediščina?

- od lope do palače
- od mesta do vasice

Spremlja nas vsak dan,
kamorkoli gremo in kjerkoli
živimo. Tako je vsakdanja, da
se je komaj zavedamo, da jo
spregledamo.

Stavbna dediščina je aktualna

Stavbna dediščina je trajnostna, sonaravna...

- iz naravnih materialov
- izdelana je brez strojev
- brez orodij, ki potrebujejo elektriko, plin, nafto...
- vanjo je že vložena energija
- če jo odstranjujemo, ustvarjamo odpadke
- je brezogljichna
- ...oblike se mnogokrat ponovno vračajo – je moderna

Zavod za varstvo
kulture dediščine Slovenije

REDKA IN
DRAGOCENA
ZNANJA,
SPRETNOSTI IN
POKLICI

33. DNEVI EVROPSKE
KULTURNE DEDIŠČINE IN 11.
TEDEN KULTURNE DEDIŠČINE
23. 9.-7. 10. 2023

Iz katerih gradiv je ?
Kako je stavba sestavljena ?
Kdo jo je izdelal ?
Kdo jo zna popraviti?

Iz katerih gradiv je?

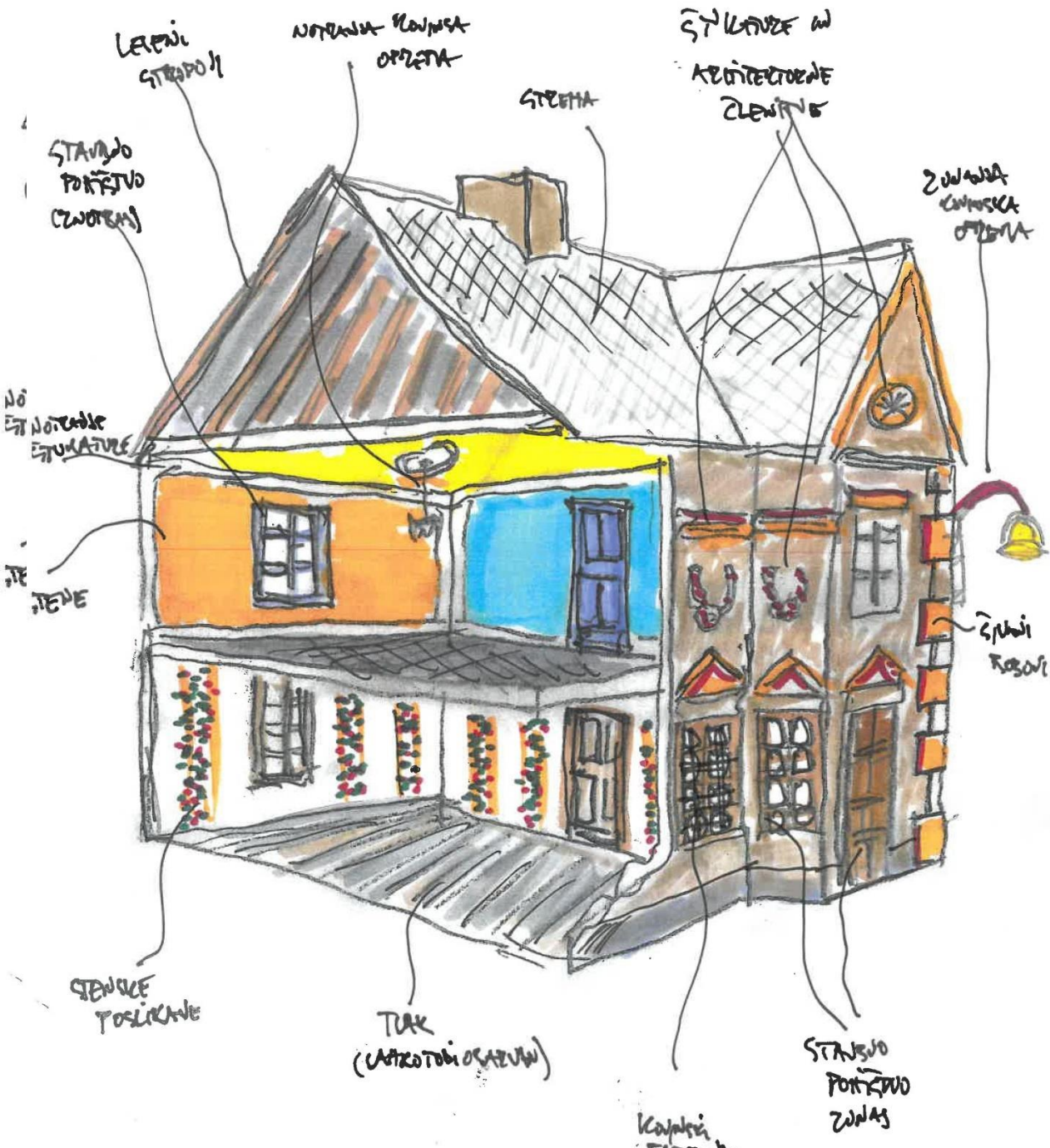
Grajena je izključno z naravnimi gradivi.

Stavbna dediščina je BIO!

4 naravne surovine:
kamen, zemlja, les, kovina

- kamen v kamnolomu
- slamo na polju
- glino v naravnih nahajališčih
- kovine v naravnih nahajališčih
- les v gozdu
- apno v kamnolomu
- kredo v naravnih nahajališčih
- pigmente iz bioorganizmov ali zemeljskih mineralov
- steklo iz peska in pepela

Kako je stavba sestavljena?

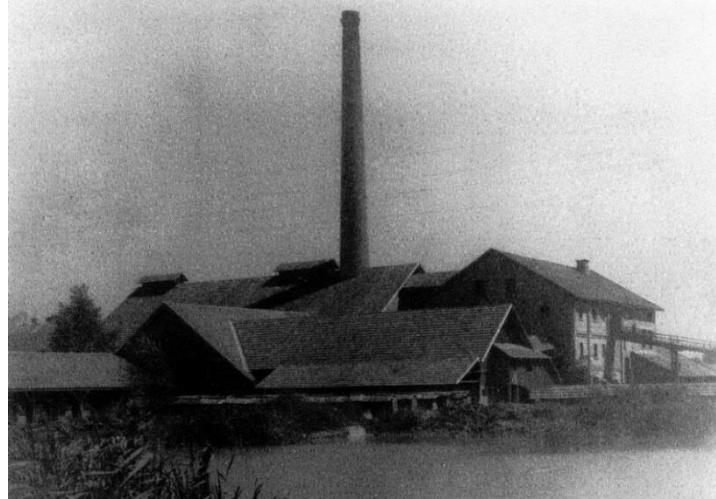
- zidovi
- stene
- tla
- streha
- in
- kritina
- okna
- vrata
- pohištvo
- napeljava vode - vodnjaki, pipe
- osvetlitev - svetila
- opleski, vzorci, okras
- kovane mreže in ograje
- kljuka
- dimniki
- peči
- štukature
- ometi

<https://www.kamen.hr/hr/o-nama/kratka-povijest>

<https://www.bodieko.si/slama-kot-naravni-gradbeni-material>

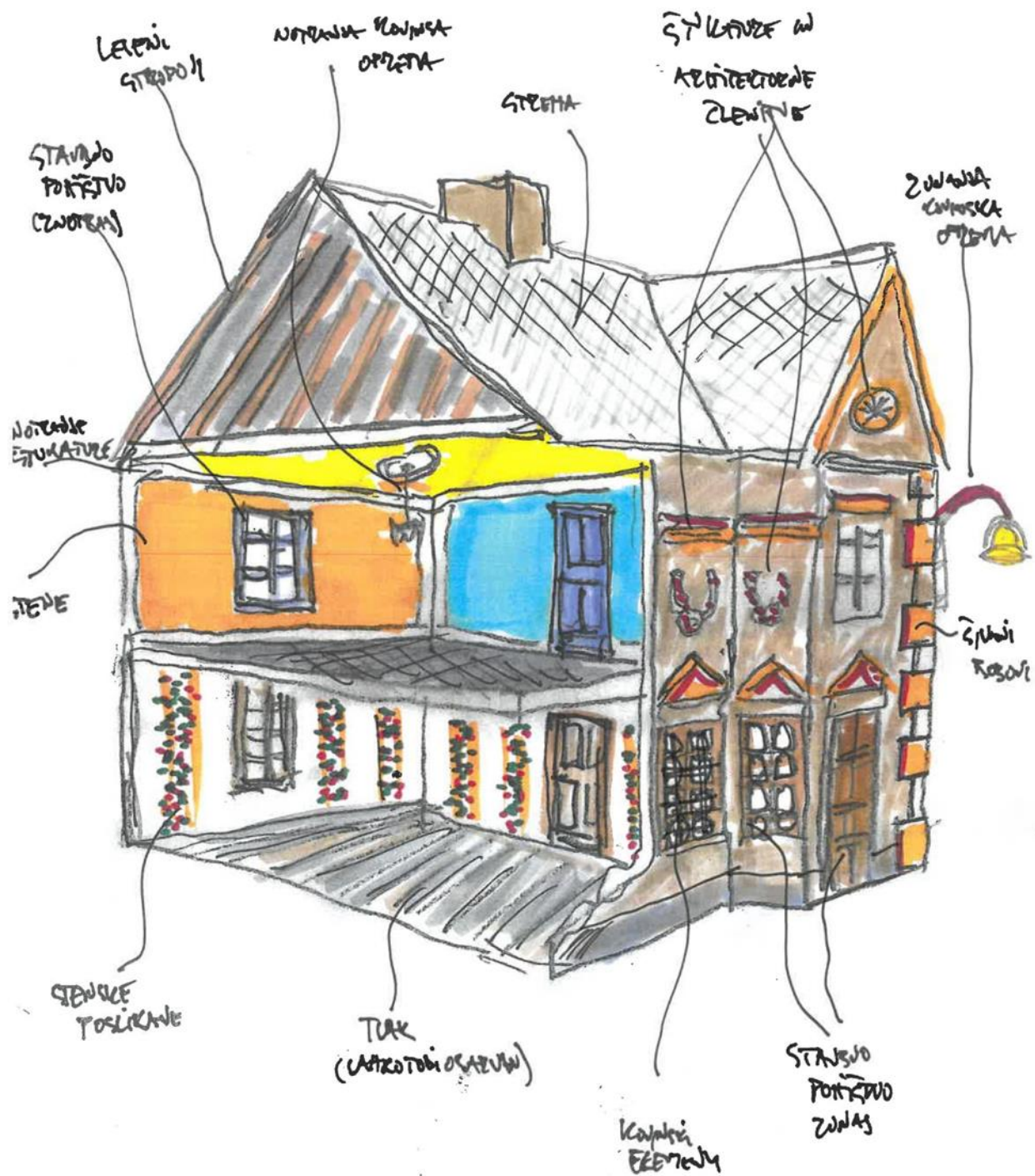

Kdo jo je izdelal?

1. Kako so pridobivali gradiva?

Za pridobivanje gradiv (brez današnjih strojev) je bilo potrebno veliko znanja in naporov:

- kamnoseki v kamnolomih kamen za gradnjo, kritje in posebne dele stavb
- drvarji in tesarji debla za lesene hiše
- žagarji les za opremo
- kmetje slamo za kritje
- opekarji žganje opeke za zidanje, kritje, tlakovanje
- apneničarji apno za zidanje, omete in pleskanje
- rudarji in plavžarji kovine za vezi, mreže in ograje
- glažutarji steklo za okna ...

Kdo jo je izdelal?

2. V izdelavo je vključenih vsaj 20 različnih poklicev:

zidar tesar mizar rezbar
 vodovodni inštalater
 električar slikopleskar kovač
 livar klepar ključavničar
 krovec dimnikar pečar
 keramičar teracer vrtnar
 steklar štukater pasar

Vrtna lopa: kaj vse se skriva v tem malem objektu?

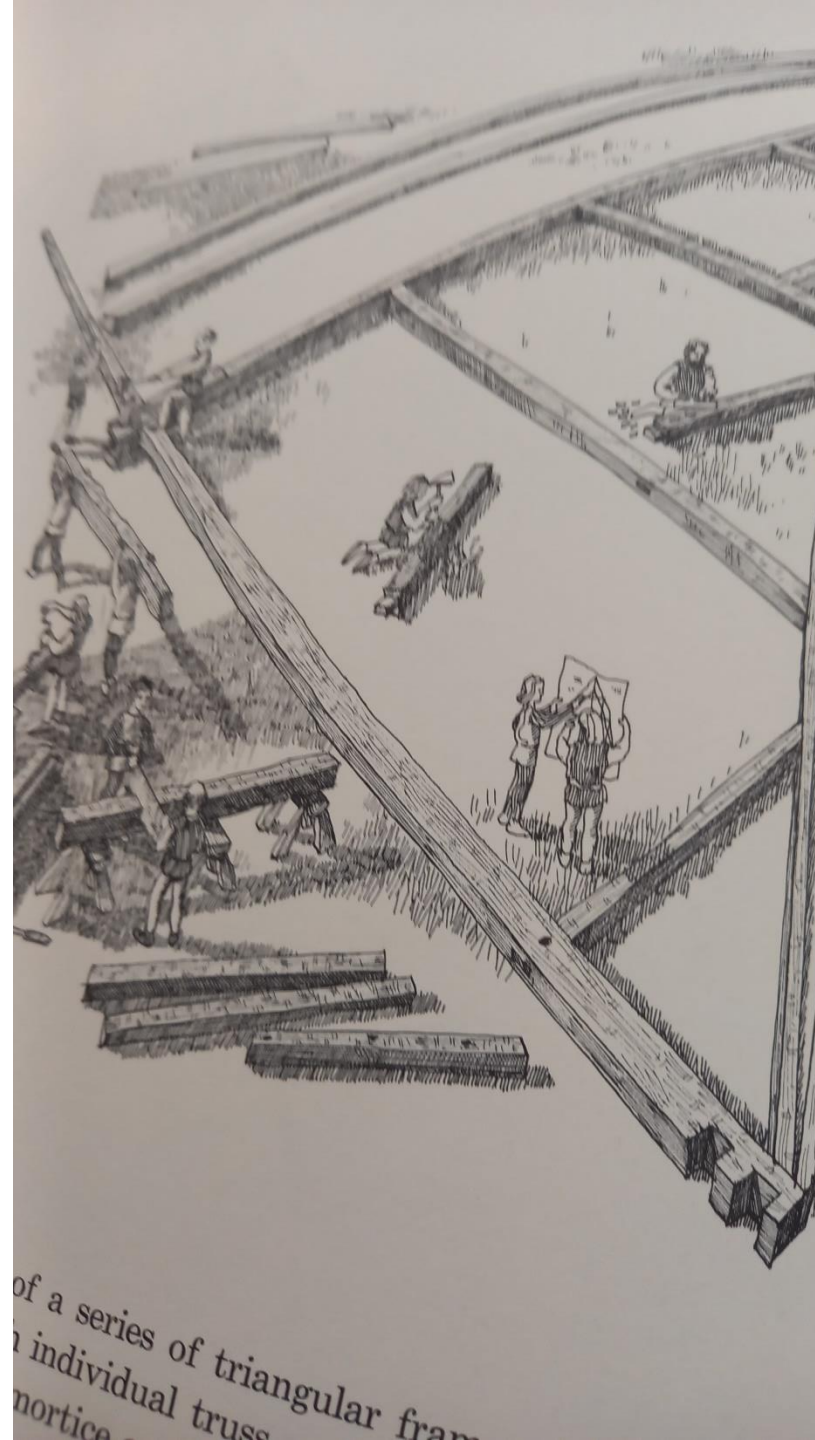
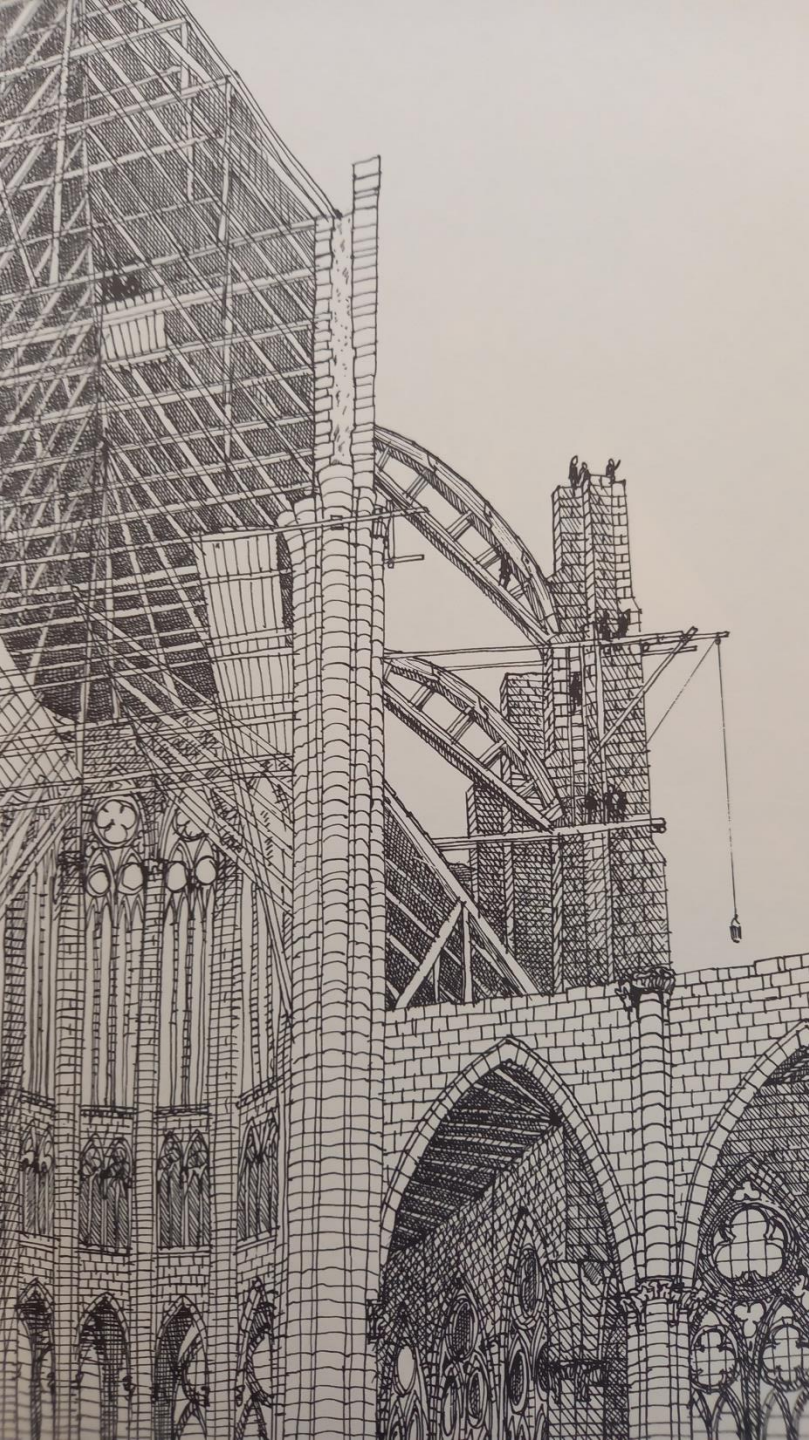
Streha je iz skrila - značilna samo za Selške dolino (lokalni kamnolom, krovec s skrilmem)

Konstrukcija je lesena, žagana (priprava lesa, stara žaga)

Stene so obite zunaj z opažnimi deskami, pobarvanimi rdeče in letvicami (pobarvanimi modro-zeleno) (mizar)

Stene in strop znotraj so obiti z deskami, barvanimi modro (pleskar)

Oprema znotraj - klop in miza, podnožje mize barvano rdeče (mizar)

Ista znanja kot v katedrali !

https://npk.si/

Pot do certifikata NPK | NPK

npk.si/kako-do-npk/pridobitev-certifikata/

NPK Nacionalna poklicna kvalifikacija

O NPK KONTAKT f | ENG

ZA POSAMEZNIKE ZA PODJETJA **KAKO DO NPK** NPK KATALOGI ZBIRNA MAPA VPRAŠANJA

Domov ▶ Kako do NPK ▶ Pridobitev certifikata

Pridobivanje NPK je relativno hitro, saj se lahko upoštevajo **neformalno in priložnostno pridobljena znanja**

Postopek pridobivanja certifikata NPK se v splošnem deli na tri sklope:

1. oddaja vloge za pridobitev NPK pri izvajalcu preverjanj in potrjevanj NPK;
2. svetovanje kandidatu za NPK in sestavljanje zbirne mape (potrdila, dokazila, referenčna pisma, izdelki, priznanja itd.)
3. preverjanje in potrjevanje NPK

Da bi vam olajšali uporabo našega spletnega mesta, uporabljamo piškotke (angl. cookies). Z uporabo strani soglašate z uporabo piškotkov. [Preberi več](#)

Potrebni piškotki Analitični piškotki

STRINJAM SE X

CTRL+U

09:52
21. 02. 2023

Kdo jo je naredil?

Kdo jo zna popraviti?

Kamnosek, restavratorski sodelavec

Kandidat pod nadzorom strokovnjaka kons.-rest. del:

- Varuje, transportira in izdeluje kamnite elemente,
- Pripravlja kamnoseške elemente v tradicionalni in sodobni tehnologiji, jih sestavlja in zaščiti pred poškodbami
- Izdeluje manjkajoče elemente, odlitke in kopije.

Restavriranje dvoriščnega portala v Lanthierijevem dvorcu v Vipavi
Mentorja: Jože Drešar, ak. rest., ZVKDS RC,
Janko Brunček, kamnosek-učitelj, SGGEŠ Ljubljana

Pečar / restavratorski sodelavec

Kandidat pod nadzorom strokovnjaka
kons.-rest. del:

- Ščiti, čisti in varuje peči in pečnice
- Razstavlja, transportira in ščiti peči
- Popravlja peči in enostavne keramične pečnice,
- Izdeluje odlitke in kopije.

Tesar, restavratorski sodelavec

Kandidat pod nadzorom strokovnjaka kons.-rest. del:

**Varuje in popravlja lesene konstrukcije v tradicionalnih tehnikah
Razstavlja, čisti, popravlja poškodbe in dodaja manjkajoče elemente lesenih konstrukcij,
izdeluje podporne konstrukcije za poškodovane stavbne konstrukcije,
njihovo popravilo ali izdelavo manjkajočih delov**

Šolska tesarska delavnica, detajli slovenske tradicionalne arhitekture, mentor Elena Simeonov

Krovec , restavratorski sodelavec

Kandidat pod nadzorom
strokovnjaka kons.-rest. del:

- Ščiti in popravlja poškodovane kritine
- Pripravlja elemente kritine pred restavratorskim posegom,
- Izvaja krovška dela v tradicionalnih tehnologijah .

Mizar, restavratorski sodelavec

Kandidat pod nadzorom strokovnjaka kons.-rest. del :

- Čisti in pripravlja predmet pred posegom,
- Odstranjuje škodljivce in zavaruje pred poškodbami,
- Popravlja pohištvo, mizarske izdelke in dekoracije, ...
- Izvaja površinske obdelave v tradicionalni in sodovni tehnologiji

Konserviranje- restavriranje dvoriščnih vrat, Lantierijev dvorec Vipava, Mentor: Nuša D. Kambič, ak. rest., in Simon Karlovšek, rest., ZVKDS RC

Slikopleskar-črkoslikar, restavratorski sodelavec

Kandidat pod nadzorom strokovnjaka kons.-rest. del :

- Ščiti in popravlja enostavne dekorativne likovne izdelke in štukature,
- enostavne dekorativne likovne izdelke in štukature v tradicionalnih tehnologijah,
- Izdeluje manjkajoče elemente, odlitke in kopije .

Osnove teorije, varovanja in zaščite likovne dediščine,
Delavnica v Lanthierijevem dvorcu, Vipava
Mentor: mag. Marko Butina, ak. Slik., ZVKDS RC

Skodlar

Kandidat pod nadzorom strokovnjaka kons. rest. del:

- izbere drevo, predvideno za posek, namenjeno izdelavi skodel (ali narezu desk)
- deblo posekanega drevesa kroji glede na uporabnost (grobi, dolžinski razrez)
- cepi oz. izdeluje skodle
- zlaga skodle v zaporedju cepljenja v zložaje, namenjene sušenju
- izvede razrez lesa v končne sortimente skladno z regionalnimi posebnostmi ter vrstami ostrešij

Slamokrovec

- pripravi surovino za polaganje
- kritine
- določi naklon strehe glede na namembnost
- z različnimi tehnikami in postopki polaga snope slame ali trstike
- izdelava pesti za končne kite
- naredi končno kito
- izdelava slemenski zaključek
- pozna tradicijo ohranjanje kulturne dediščine
- pri izdelavi naravnih kritin

Suhozidar

- izbere ustrezno vrsto kamna za gradnjo skladno z lokalno suhozidno tradicijo
- po potrebi zid očisti do stopnje, ko gradnja doseže primerno statično trdnost
- kamen obdeluje predvsem z ročnim orodjem
- po potrebi obdela ključne kamne za vse vrste gradenj
- pozna vrste suhih zidov glede na njihovo funkcijo ter tehnično izvedbo
- pri svojem delu upošteva načela suhozidne gradnje
- izvede drenažo zidu
- pozna značilnosti kulturne dediščine pri izdelavi suhozidnih konstrukcij

Kako do znanj?

Termin	Predavanje	Predstavljene teme	Predavatelj
9.00 - 10.00	Dokumentiranje dediščine	- pomen dokumentiranja - zgodovina dokumentiranja in arhivi - načini izmer in minimalni standardi - osnove fotografske dokumentacije	dr. Ljubo Lah, FA-UL Irena Potočnik, ZVKDS Jon Grobovšek, ZVKDS
10.00 - 10.45	Konservatorski načrt	- raziskave dediščine pred posegom - KN - vsebine map 1-2-3-4	Boris Deanovič, ZVKDS Matej Zupančič, ZVKDS
10.45 - 14.10	Primeri izvajanja nekaterih uspešno izvedenih prenov	- stanje arhitekture pred posegom - opravljene analize pred posegom - upoštevanje kulturnovarstvenih usmeritev - filozofija posega - prenovljeno stanje - ohranjeno razmerje med starim in novim v tehniki gradnje, uporabljenih gradivih in namembnosti	
10.45 - 11.30	Švicarija, Ljubljana		prof. Maruša Zorec, Fakulteta za arhitekturo
20 min	ODMOR		
11.50 - 12.20	Domačija pr'Gavedarju, Podkoren		Martina Gregori, lastnica in AKSL Arhitekti d.o.o.
12.20 - 12.50	Grad Rajhenburg Brestanica ali Strmol		Aleš Hafner, Gea Consult d.o.o
12.50 - 13.20	Prenova trga v Novem mestu		prof. Jurij Kobe
13.20 - 14.10	Knjižnica Ivana Potrča, Ptuj		Marjan Berlič, Umarh d.o.o

Univerza v Ljubljani
Fakulteta za *Arhitekturo*

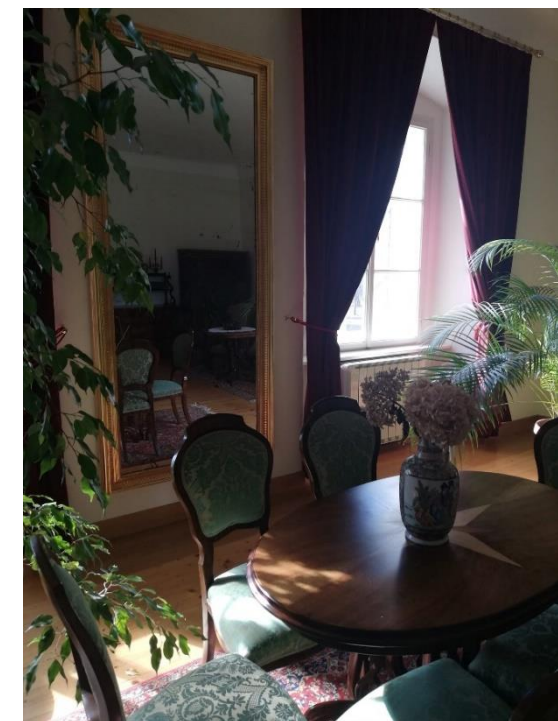

Usposabljanje projektante in
izvajalce
za obnovo stavbne
dediščine -
delavnice od l. 2000

<https://www.sola-prenove.si/>

Odprtje DEKD in TKD 2023 bo v Beltincih

OBČINA

podpora
informer
koordinator

Škofja Loka, občina, od l. 2006

Koper, mestna občina, od l. 2015

Idrija, občina, CUDHg, od l. 2012

nepremična,
premična in
nesnovna kulturna
dediščina

ZGODBA

ZVKDS, muzeji,
galerije, arhivi,
knjižnice, ZRSVN,
krajinski parki

posamezniki,
društva,
šole

Študijski
krožki, ACS

Turizmu
pomaga
lastna glava

Konzorcij
rokodelskih
centrov
Slovenije

Šola
prenove

POVEZOVANJE

SODELOVANJE

SKUPNI CILJI

PRAVOČASNE PRIPRAVE

VZTRAJNOST

Znanost
mladim

Univerza
za tretje
življenjsko
obdobje

Nadgradnja
aktivnosti

Razpisi
lokalnih
skupnosti

Sledite nam na [FB profilu DEKD in TKD](#)

Dnevi evropske kulturne dediščine / European heritage Days in Slovenia

961 všečki • sledilci: 1,1 tis.

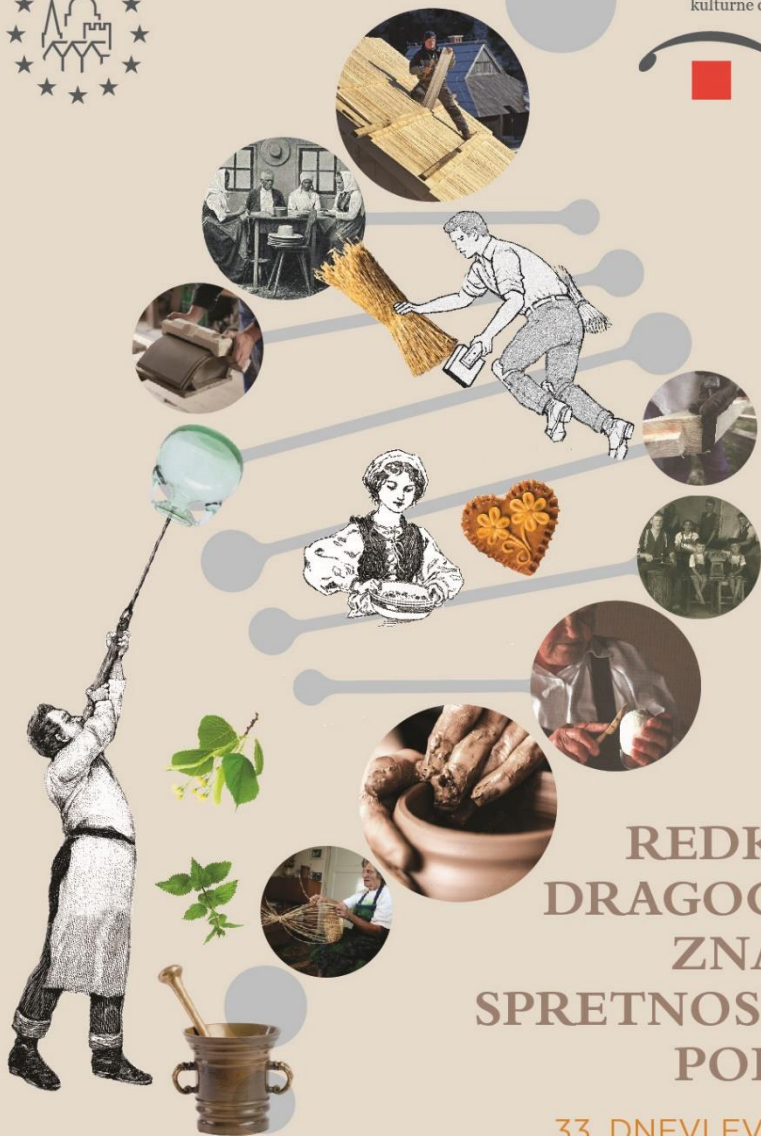
Všečkano

Pošlji sporočilo

Išči

Zavod za varstvo
kulturne dediščine Slovenije

REDKA IN
DRAGOCENA
ZNANJA,
SPRETNOSTI IN
POKLICI

33. DNEVI EVROPSKE
KULTURNE DEDIŠČINE IN 11.
TEDEN KULTURNE DEDIŠČINE
23. 9.-7. 10. 2023

Dnevi evropske kulturne dediščine, Teden kulturne dediščine ter tema Redka in dragocena znanja, spretnosti in poklici

Milena Antonić, ZVKDS, OE Maribor

Kulturni bazar
31.3.2023, Cankarjev dom

REPUBLIKA
SLOVENIJA

MINISTRSTVO
ZA KULTURO

MINISTRSTVO ZA VZGOJO
IN IZOBRAŽEVANJE

Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo

Slovenska
nacionalna komisija

ČASOVNICA	DEJAVNOST
februar marec	Regionalno srečanje DEKD in TKD, udeležba Kulturni bazar, 31. marca 2023 Razmišljanje – povezovanje - akcija
marec–april	Predstavitev projekta učiteljskemu zboru in učencem na razredni uri ter vabilo učencem/učiteljem k sodelovanju Sestava ekipe (sodelavci, zunanji sodelavci,..) Razdelitev nalog Načrtovanje dejavnosti in zaključne prireditve (osnutek)
april -maj	E-prijava dogodka (objava v programski knjižici) Podrobno načrtovanje dejavnosti
junij september	Načrtovanje dejavnosti v LDN (kulturni dan/ tehniški dan/dan-teden dejavnosti) po VIO in po lokacijah Priprava in pošiljanje vabila sponzorjem šole, lokalni skupnosti, staršem, zainteresirani publiki in medijem
23. september – 7. oktober	Izvedba dogodka (tematska delavnica, pohod, ogled, razstava, dramatizacija,..) Osrednja prireditev (prvi roditeljski sestanek ali govorilne ure za starše)
oktober november	Vrednotenje – izpolnjevanje e-vprašalnika Zaključna prireditev DEKD in TKD - skupno vrednotenje

Pregledovalnik kulturne dediščine

<https://geohub.gov.si/ghapp/iskd>

REPUBLICA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

eDedščina

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD ZA
REGIONALNI RAZVOJ

INFORMACIJSKI SISTEM KULTURNE DEDIŠČINE
JAVNO DOSTOPNO MESTO

- Register nepremične kulturne dediščine (eRNPD)**
Register nepremične kulturne dediščine je osrednja uradna zbirka podatkov o nepremični kulturni dediščini v Republiki Sloveniji.
- Register nesnovne kulturne dediščine (eRNSD)**
Register nesnovne kulturne dediščine je osrednja uradna zbirka podatkov o nesnovni kulturni dediščini v Republiki Sloveniji.
- Evidenca arheoloških raziskav (eArheologija)**
Vsebuje podatke o izvedenih arheoloških raziskavah v Republiki Sloveniji.
- Pravni režimi varstva kulturne dediščine (eVRD)**
V sistemu eVrd so zbrani podatki o pravnih režimih, ki jih je treba upoštevati pri pripravi planov in posegih v območja kulturne dediščine.
- Geografski informacijski sistem kulturne dediščine (GISKD)**
Služni geografski pregledovalnik podatkov o kulturni dediščini.

Več o kulturni dediščini
<https://www.gov.si/podrocja/kultura/kulturna-dediscina/>

- nepremična dediščina (eRNPD)
- nesnovna dediščina (eRNSD)
- pregledovanje na zemljevidu
- naprednejši iskalnik; bolj kompleksne poizvedbe
- možen izvoz podatkov
- iskanje dediščine v bližini lokacije
- historične kartografske podlage
- dediščina v prostoru in času
- Lidar posnetki
- povezava na <http://eid.si> (dokumenti)

Pregledovalnik kulturne dediščine

<https://geohub.gov.si/ghapp/iskd>

REPUBLICA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

eDediščina

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD ZA REGIONALNI RAZVOJ

Domov eRNPD eRNSD eArheo

Iskalnik po registru nepremične kulturne dediščine

Napredno iskanje

SEZNAM ENOT (34)

Isči po EID, imenu ali sinonimih (glede na vklopljeni filter pri napredni... EID naraščajoče)

- Domava - Park dvorca Dornava (1-07876)
- Slovenska Bistrica - Park gradu v Slovenski Bistrici (1-07881)
- Spodnji Slamen - Park gradu Vituš (1-07884)
- Gornja Radgona - Vit družina Kanaj (1-07907)
- Maribor - Meštri park (1-07913)
- Pluj - Park gradu Tumšiče (1-07930)
- Pivola - Nasad okost Ipravčev (1-09273)
- Pivola - Lipov drevored (1-09274)
- Pivola - Nasad okost pri gradu Hompoč (1-09275)
- Ravna na Korotkem - Park ob gradu (1-12292)
- Maribor - Magdalenški park (1-13561)
- Maribor - Kostanjev drevored ob Vrbanski cesti (1-13621)
- Maribor - Park na Maistrovem trgu (1-13622)
- Maribor - Park na Stomilkovem trgu (1-13623)
- Radenci - Zdravilški park (1-14066)

Podatki o enoti Podatki o razglasitvah Prikazi v GISD

Srečko Štajnbaher, 2001, Fototeka OE Maribor

Dornava - Park dvorca Dornava
EID: 1-07876
Sinonimna imena enote:

KLASIFIKACIJA DEDIŠČINE

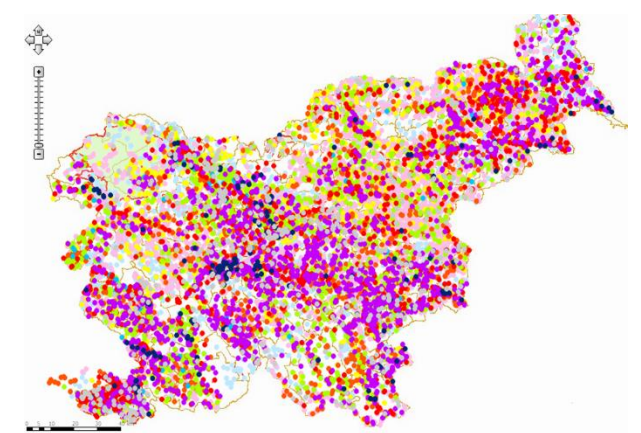
Zvrst: parki in vrtovi
Podvrsti:

Tip: vimsarhitekturna dediščina
Strokovna področja: krajinska arhitektura, umetnostna zgodovina
Obseg: območje
Pristojna OE: ZVKDS OE Maribor

OPIS ENOTE

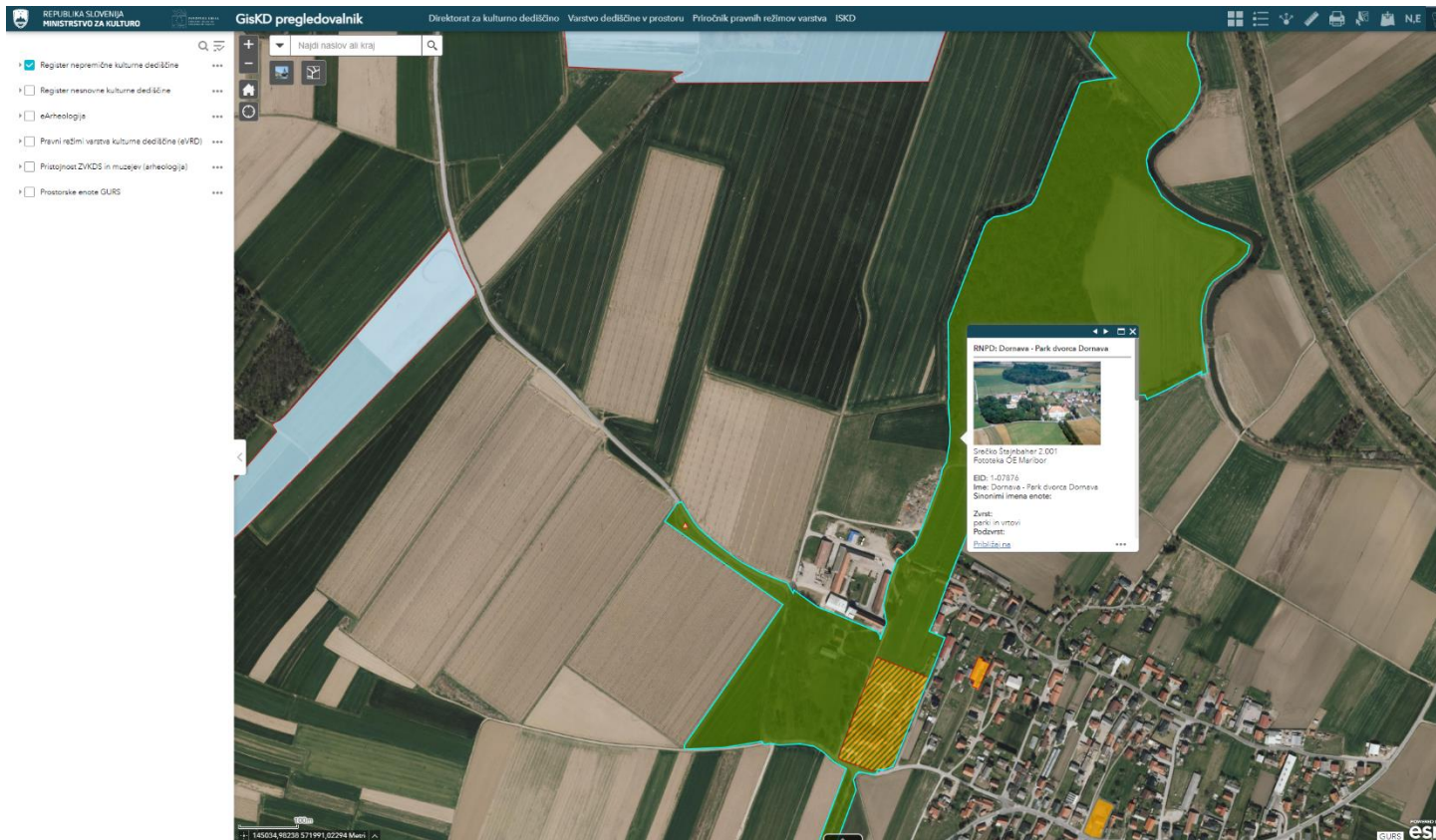
Tipološka gesla: park; vrt; parkovna plastika, drevored
Kratek opis: Največja slovenska baročna parkovna zasnova iz 18. stol., poudarjena s skoraj dvo kilometrsko osjo, ki se začne v drevoredu pred dvorcem Dornava in se konča ob reki Pesnici z znamenjem sv. Janeza Nepomuka.
Dolg opis:

- nepremična dediščina (eRNPD)
- nesnovna dediščina (eRNSD)
- pregledovanje na zemljevidu
- naprednejši iskalnik; bolj kompleksne poizvedbe
- možen izvoz podatkov
- iskanje dediščine v bližini lokacije
- historične kartografske podlage
- dediščina v prostoru in času
- Lidar posnetki
- povezava na <http://eid.si> (dokumenti)

Pregledovalnik kulturne dediščine

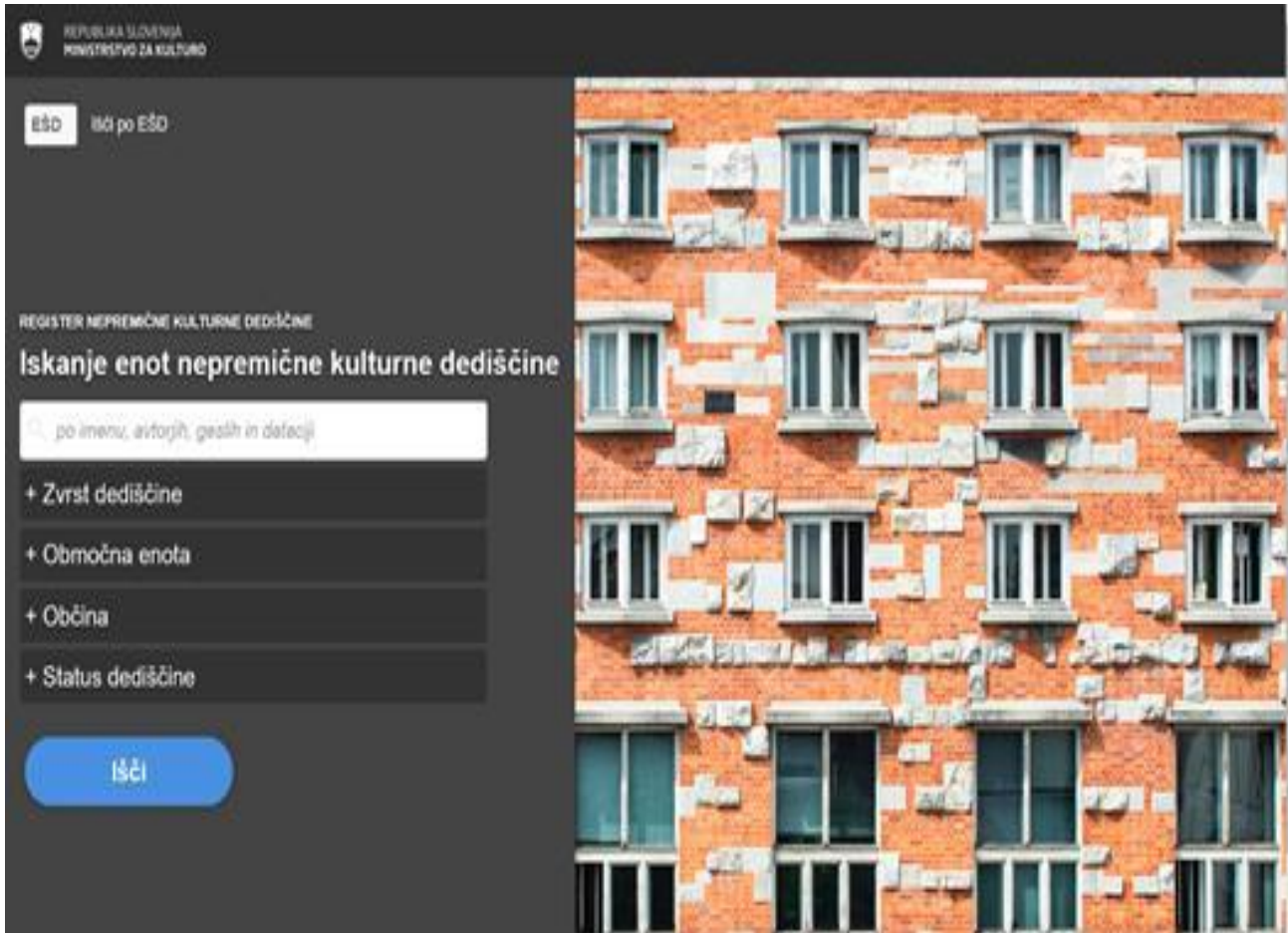
<https://geohub.gov.si/ghapp/iskd>

- nepremična dediščina (eRNPD)
- nesnovna dediščina (eRNSD)
- pregledovanje na zemljevidu
- naprednejši iskalnik; bolj kompleksne poizvedbe
- možen izvoz podatkov
- iskanje dediščine v bližini lokacije
- **historične kartografske podlage**
- **dediščina v prostoru in času**
- **Lidar posnetki**
- povezava na <http://eid.si> (dokumenti)

Pregledovalnik registra nepremične kulturne dediščine po enotni identifikaciji dediščine (EID)

<https://eid.gov.si>

- nepremična dediščina
- pregledovanje opisnih podatkov registra
- izdelovanje seznamov
- enostaven iskalnik; splošno iskanje in omejene poizvedbe po nekaj poljih
- povezava z digitalnimi dokumenti
 - (34.793 fotografij, zapiskov in načrtov iz zbirk INDOK)
- prikaz dediščine na Google zemljevidu
- dostop do večjezičnih izbranih
 - podatkov registra (angleški, italijanski, madžarski)

Predstavitev registra s kratkimi predstavitvenimi filmčki za lažjo uporabo

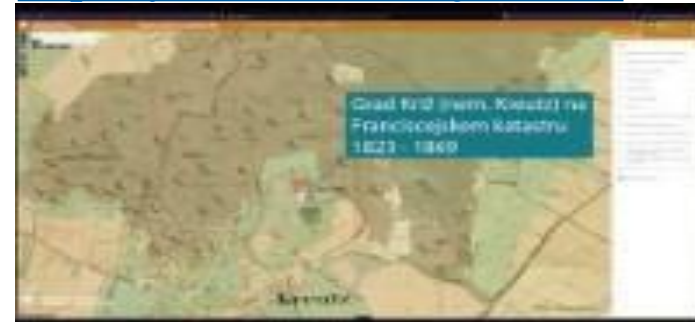
- Splošno o varstvu kulturne dediščine (kaj je kulturna dediščina, koliko je dediščine, dediščina po zvrsteh, kaj so kulturni spomeniki, koliko jih je ...)
- Dediščina v bližini šole / doma / lokacije
- Tematske poizvedbe (npr. kozolci, parki in vrtovi, arheološka najdišča, dediščina izbranega avtorja...)
- Lidar posnetki in očem skita dediščina
- Zgodovinske karte in razvoj prostora skozi čas

<https://youtu.be/OKrsWlyd5y>

<https://youtu.be/W30YJjWXO4E>

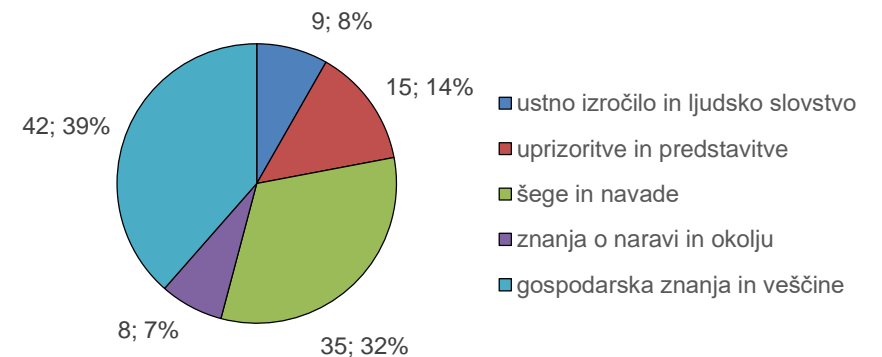
<https://youtu.be/3vWznNi0M4o>

Pregledovalnik kulturne dediščine

<https://geohub.gov.si/ghapp/iskd>

- nepremična dediščina (eRNPD)
- nesnovna dediščina (eRNSD)
- pregledovanje na zemljevidu
- naprednejši iskalnik; bolj kompleksne poizvedbe
- možen izvoz podatkov
- dediščina v prostoru in času

Po zadnjih podatkih(12. 2. 2023) je vanj vpisanih **109 enot in 317 nosilcev** nesnovne kulturne dediščine.

Pridelava bučnega olja

Vezenje po narisku

Vezenje po štetih nitih

Priprava mlinčevk

Popravilo mehanskih ur

Priprava prekmurskih gibanic

Peka potic

Slamokrovstvo

Planinska paša in predelava mleka

Piparstvo

Priprava idrijskih žlikrofov

Izdelovanje panjev in čebelnjakov

<http://museums.si/sl-si/>

Museums.SI predstavlja slovenske muzeje, galerije in dogajanje v njih.

Knjižnica nudi več.

Digitalna knjižnica Slovenije

<https://www.dlib.si/>

Europeana je [evropska digitalna knjižnica](#) z

digitaliziranimi slikami, besedili ter zvočnimi in [video](#) posnetki.

www.europeana.eu/portal/sl

Slovenski arhivi

https://www.zac.si/wp-content/uploads/2014/04/Slovenski-arhivi-se-predstavijo_2013.pdf

Virtualna arhivska čitalnica <https://vac.sjas.gov.si/vac>

Portal Kulturni bazar <https://kulturnibazar.si/>

spoznajte kakovostne kulturne projekte ter programe za otroke in mlade, strokovna usposabljanja, pridružite se nacionalni mreži ter raziščite možnosti za kreativna partnerstva.

SI / EN

Museums.SI

Info

Iskanje

MUZEJI IN GALERIJE

RAZSTAVE IN DOGODKI

ZBIRKE

PEDAGOŠKE AKTIVNOSTI

PRISPEVKI

AVTORJI

VIRTUALNE RAZSTAVE

SMS

Raziščite slovenske muzeje in galerije

Slovenski muzejski portal

Museums.SI predstavlja slovenske kulturne ustanove in dogajanje v njih.

Iskalnik >

Zanimivo branje

ŠTIRI DESETLETJA
KONSERVATORSKO-
RESTAVRATORSKE
DELAVNICE ZA TEKSTIL

Naivečja zbirka historičnih taniserij na

Regijski portal Kamra je spletno mesto, ki združuje digitalizirane vsebine s področja domoznanstva v knjižnicah in drugih lokalnih kulturnih ustanovah.... Vsebine Kamre so predstavljene kot zgodbe, s spremnimi besedili ter pripadajočimi digitaliziranimi objekti in metapodatki... www.kamra.si OBRT (1107)

Krojaška obrt

29.09.2017 · Knjižnica A. T. Linhartaradovljica · 341 ogledov

Po končanem šolanju in vajeništvu, je krojaško obrt začel opravljati na Bohinjski Beli. Požar in druga svetovna vojna sta prekinila njegovo delo, a se je takoj po ...

Nov obrtni red spremeni razmere

17.02.2011 · Osrednja knjižnica Celje · 402 ogledov

Leta 1859 je vlada izdala nov obrtni red, ki je formalno odpravil stare cehe in razglasil tudi pekovsko obrt za osebno. Vsak pek je moral uradno izkazati svojo usposobljenost ...

Mihaela Višnar - Višnarjevi in umetna obrt Višnar

03.02.2012 · Občinska knjižnica Jesenice · 688 ogledov

Vsebino dokumenta predstavlja zgodba z naslovom Višnarjevi in umetna obrt Višnar, ki jo je napisala Mihaela Višnar.

Andrej Pikon - Trgovina in obrt na Blejski Dobravi

27.01.2012 · Občinska knjižnica Jesenice · 486 ogledov

Vsebino dokumenta predstavlja zgodba Trgovina in obrt na Blejski Dobravi, ki jo je po pripovedovanju Andreja Pikona zapisala Zdenka Torkar-Tahir.

Obrti starih cehev na Bledu

29.09.2017 · Knjižnica A. T. Linhartaradovljica · 385 ogledov

Več kot tri desetletja, od leta 1945 naprej, so v vasi Grad delovali številni rokodelci. Kot v kakšnem srednjeveškem trgu so drug poleg drugega delali mojstri starih ...

Kmečko gospodarstvo in obrt

22.01.2014 · Goriška knjižnica Franceta Bevka Nova Gorica · 707 ogledov

Kmetje, ki so predstavljali kar osemdeset odstotkov prebivalstva, so bili v 17. in 18. stoletju že močno razslojeni.

Palača Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani

08.12.2021 · Mestna knjižnica Ljubljana · 72 ogledov

Lončarski red in propad obrti

20.12.2018 · Osrednja knjižnica Mozirje · 237 ogledov

26. maja 1740 so v Gornjem Gradu zadrečki lončarji sprejeli nam prvi znani lončarski red, ki je z omejevanjem dejavnosti in prodaje ščitil malega lončarja, kočarja ...

Naše delo

Pri našem delu nismo sami. Pri raziskovanju kulturne dediščine, neposrednih posegih na stavbah, odločanju in iskanju rešitev za njeno ohranitev kot pri upravljanju z njo lahko sodelujemo vsi, od lastnikov in civilne družbe do stroke.

Konservatorstvo

Konservatorstvo kot interdisciplinarna stroka združuje vse vrste politik, strategij, zakonskih, upravnih in tehničnih ukrepov ter nalog povezanih

KULTURNA DEDIŠČINA – ZGODBE PRETEKLOSTI, TEMELJ NAŠE PRIHODNOSTI

<https://www.zvkds.si/sl/gradiva>

Hvala za vašo pozornost!

PRIDRUŽITE SE NAM!

www.zvkds.si/sl/dekd/dekd-tkd

www.facebook.com/dnevievropskekulturnedediscine/

REPUBLIKA
SLOVENIJA

MINISTRSTVO
ZA KULTURO

MINISTRSTVO ZA VZGOJO
IN IZOBRAŽEVANJE

Števanovci, Porabje: Lončarska delavnica, Štefan Zelko

